

2012•2013
FACULTEIT BEDRIJFSECONOMISCHE WETENSCHAPPEN
*master in de toegepaste economische wetenschappen:
beleidsmanagement*

Masterproef

Het nieuwe Europese beleid omtrent industriële emissies: een eerste analyse

Promotor :
Prof. dr. Bernard VANHEUSDEN

Frederick Nys

*Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van master in de toegepaste
economische wetenschappen , afstudeerrichting beleidsmanagement*

2012•2013

FACULTEIT BEDRIJFSECONOMISCHE
WETENSCHAPPEN

*master in de toegepaste economische wetenschappen:
beleidsmanagement*

Masterproef

Het nieuwe Europese beleid omtrent industriële emissies:
een eerste analyse

Promotor :
Prof. dr. Bernard VANHEUSDEN

Frederick Nys

*Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van master in de toegepaste
economische wetenschappen , afstudeerrichting beleidsmanagement*

Voorwoord

Deze masterproef vormt het sluitstuk van de Masteropleiding in de Toegepaste Economische Wetenschappen - Beleidsmanagement aan de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen van de Universiteit Hasselt. Om dit werk tot een goed einde te brengen heb ik kunnen rekenen op de steun van een aantal personen die ik via deze weg graag wil bedanken.

In de eerste plaats wil ik prof. Dr. Vanheusden, mijn promotor, bedanken voor zijn advies, tijd, expertise en steun. Daarnaast wil ik ook graag de Universiteit Hasselt bedanken voor alle faciliteiten die ter beschikking werden gesteld.

Verder wil ik in het bijzonder ook mijn dank betuigen aan de heer Baeten, diensthoofd Best Beschikbare Technieken en Erkenningen van het departement LNE - afdeling Milieuvergunningen om tijd vrij te maken om mij te woord te staan.

Het vooronderzoek zou zonder de hulp van enkele bedrijven niet mogelijk geweest zijn. In het bijzonder zou ik daarom graag volgende bedrijven bedanken: Hooge Maey, Limelco, British Petroleum, IBRefinery, Galva Power en twee anonieme getuigenissen. Zij hebben ervoor gezorgd dat ik een beeld kon schetsen over hoe deze nieuwe richtlijn in de praktijk wordt ervaren. Ook zou ik aan VMX vzw, de beroepsvereniging van Vlaamse milieuprofessionals, mijn appreciatie willen uiten voor het publiceren van mijn oproep in hun nieuwsbrief en op hun site om meer reactie te verkrijgen op mijn vragenlijst.

Tot slot zou ik ook graag mijn vriendin, ouders en familie willen bedanken. Zij zijn een grote steun geweest tijdens mijn opleiding en het schrijven van deze masterproef.

Samenvatting

Om de doelstellingen bepaald in de thematische strategieën van de Europese Commissie inzake 'luchtverontreiniging', 'bodembescherming' en 'afvalpreventie en afvalrecycling' te bereiken, ontstond er op Europees niveau de nood aan een duidelijker en strikter wetgevend kader betreffende de emissies die gepaard gaan met industriële activiteiten. Deze thematische strategieën werden aangenomen in het zesde milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap. Als Europa deze doelstellingen wil halen is het noodzakelijk dat alle lidstaten meewerken aan een verdere vermindering van de door de industriële activiteiten veroorzaakte emissies.

In 2010 heeft het Europees Parlement hiertoe de nieuwe Richtlijn 2010/75/EU omtrent industriële emissies goedgekeurd. Deze richtlijn voegt zeven reeds bestaande richtlijnen samen om zo tot één duidelijke geïntegreerde Richtlijn te komen. Het is één van de grootste en belangrijkste industriële wetgevingen van de Europese Unie met een reikwijdte van 52 000 industriële installaties.

Dit brengt ons dan ook bij de volgende centrale onderzoeksvraag:

'Wat zullen de gevolgen zijn van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) voor Vlaanderen?'

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden werd zowel een exploratieve literatuurstudie als een exploratief praktijkonderzoek gedaan.

De literatuurstudie gaat van start met een schets van de geschiedenis over het Europees milieubeleid. Hierbij worden ook de belangrijkste drijfveren toegelicht die aan de grondslag lagen van deze herziening van de EU-wetgeving inzake industriële emissies. Vervolgens wordt een vergelijking gemaakt van de IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control) met de Richtlijn Industriële Emissies (RIE) om de belangrijkste verschilpunten aan te tonen. Hierbij wordt geconcludeerd dat vooral op vier punten veranderingen worden doorgevoerd. Zo wordt de toepassing van de Best Beschikbare Technieken (BBT) verstrengd, worden de eisen rond rapportering en milieu-inspecties uitgebreid, wordt er meer aandacht geschonken aan bescherming

van bodem en grondwater en wordt het toepassingsgebied van de Richtlijn uitgebreid met enkele activiteiten.

Naast de veranderingen op Europees vlak komen vervolgens de veranderingen op Vlaams niveau aan bod. Hierbij wordt ook eerst een historiek van het Vlaams milieubeleid geschetst. Hieruit blijkt dat Vlaanderen reeds een zeer rijke geschiedenis heeft betreffende milieuregelgeving. Daarna wordt een analyse gemaakt van de verschillen die de omzetting van de RIE in de Vlaamse wetgeving teweeg brengt. Kort samengevat vindt er een verankering plaats van de BBT's in de vergunningsvoorwaarden en mogen de emissiegrenswaarden vastgesteld door de bevoegde autoriteit niet hoger zijn dan de BBT-GEN's (de met de best beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus). Vervolgens wordt er de mogelijkheid gecreëerd om in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden vast te stellen en worden de eisen in verband met naleving strenger.

Tot slot wordt er in het literatuuronderzoek nog nagegaan welke verschillende soorten kosten er verbonden zijn aan een milieubeleidsinstrument. Hierbij worden de soorten milieubeleidskosten gedefinieerd en wordt aangehaald welke voor dit onderzoek belangrijk zijn. Dit zijn de milieukosten en de reguleringskosten. Bij de milieukosten zijn vooral de investeringskosten en operationele kosten van belang voor dit onderzoek. Bij de reguleringskosten zijn dit vooral de handhavingskosten aan de kant van de overheid en de administratieve lasten aan de kant van de exploitanten.

In het volgende deel van deze eindverhandeling wordt een korte praktijkstudie gedaan. Hierbij wordt nagegaan wat de verwachtingen rond de RIE zijn bij de Vlaamse GPBV-bedrijven (Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging) en de overheid. Om hier een goed beeld van te krijgen werd beroep gedaan op de medewerking van enkele GPBV-bedrijven en de expertise van de heer Baeten, diensthoofd BBT en Erkenningen van het departement LNE – afdeling Milieuvergunningen. De voornaamste conclusies die hierbij naar voren kwamen zijn ten eerste dat er veranderingen worden verwacht in de milieuvergunningsvoorwaarden. Hierbij wordt vooral uitgekeken naar de BBT-GEN's. Vervolgens blijkt hieruit ook dat de GPBV-bedrijven op korte termijn vooral een stijging van de administratieve lasten verwachten en op lange termijn een toename van de operationele kosten en investeringskosten. Tot slot worden nog grote veranderingen verwacht inzake het toezicht op de regelgeving. Zo wordt het verplicht om minimaal

om de drie jaar een milieu-inspectie uit te voeren bij de GPBV-bedrijven, waardoor er bij de overheid extra personeel dient aangenomen te worden.

Nadien geef ik nog enkele bedenkingen en mogelijkheden tot verder onderzoek aan voor in de toekomst. Zo zou het zeer interessant zijn om in 2014 een vervolg te maken op dit onderzoek omdat dan de impact voor de Vlaamse-GPBV bedrijven heel wat duidelijker zal zijn. Mede doordat het momenteel nog wachten is op de BBT-GEN's. Een ander punt dat in het onderzoek naar boven kwam, is de hoge standaard die Vlaanderen reeds heeft betreffende milieuwetgeving. Het zou interessant zijn om in een toekomstig onderzoek een vergelijking te maken met andere lidstaten. In hoeverre staat de milieuwetgeving in Vlaanderen voor of achter op de wetgeving in andere lidstaten? Heeft dit gevolgen voor de omzetting van de richtlijn door de verschillende lidstaten? In hoeverre creëert de RIE ook daadwerkelijk een gelijk speelveld? Hierbij zou het voorts nog interessant zijn om een vergelijking te maken tussen de manieren van inspecteren in de verschillende lidstaten.

In het laatste deel van deze masterproef worden de conclusies van de vorige delen kort herhaald en samengebracht om een duidelijk overzicht te krijgen van de algemene bevindingen.

Inhoudstabel

1 Inleiding	9
1.1 Probleemstelling	9
1.1.1 Relevantie van het probleem	11
1.2 Onderzoeksvragen	14
1.2.1 Centrale onderzoeksvraag	14
1.2.2 Deelvragen	14
1.2.2.1 Aanpassingen	14
1.2.2.2 Milieuvergunningen.....	15
1.2.2.3 Administratieve lasten.....	15
1.2.2.4 Verontreiniging	15
1.3 Onderzoeksopzet	16
2 Geschiedenis Europees milieubeleid	17
3 Vergelijking RIE met de IPPC-richtlijn	21
3.1 Verschillen RIE met de IPPC-richtlijn	21
3.2 Conclusie.....	32
4 Veranderingen op Vlaams niveau	33
4.1 Historiek.....	33
4.2 Analyse	35
4.3 Conclusie.....	43
4.3.1 Verankering van de BBT's	43
4.3.2 Emissiegrenswaarden	43
4.3.3 Veiligheidsnet	44
4.3.4 Naleving	44
5 Theoretisch kader vergunningen	45
5.1 Vergunning	45
5.2 Kosten	46
5.2.1 Milieukosten	47
5.2.2 Reguleringskosten	47
5.2.2.1 Reguleringskosten volgens fase	49

5.2.2.2 Reguleringkosten volgens actor	50
5.2.3 Private en maatschappelijke kosten	53
5.2.4 Welvaartsverlies	54
5.3 Baten.....	56
6 Kleinschalig vooronderzoek	59
6.1 Vooronderzoek bij de GPBV-bedrijven.....	59
6.2 Vooronderzoek bij de overheid	61
6.3 Conclusie.....	63
7 Discussie	65
Algemene conclusie.....	67
Literatuurlijst	69
Bijlage 1.....	73
Bijlage 2.....	81

1 Inleiding

1.1 Probleemstelling

Om tegemoet te komen aan de doelstellingen die opgenomen werden in de mededelingen van de Commissie van 21 september 2005 over de thematische strategie inzake luchtverontreiniging, de doelstellingen in de mededelingen van 22 september 2006 over de thematische strategie inzake bodembescherming en de doelstellingen in de mededelingen van 21 december 2005 betreffende de thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling ontstond er op Europees niveau de nood aan een duidelijker en strikter wetgevend kader betreffende de emissies die gepaard gaan met industriële activiteiten. De doelstellingen van deze thematische strategieën vloeiden voort uit het Zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap. Het gaat hier om doelstellingen ter bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu. Zonder verdere vermindering van de door de industriële activiteiten veroorzaakte emissies kunnen deze doelstellingen onmogelijk gehaald worden.

Het Directoraat-Generaal Milieu van de Europese Commissie [DG Milieu] (2011) licht toe dat industriële activiteiten van groot belang zijn voor de economische welvaart van Europa en dat deze activiteiten ook zorgen voor een significante impact op het milieu. Zo zegt het DG Milieu (2011) dat de grootste industriële installaties een aanzienlijk aandeel van de totale emissies vertegenwoordigen van de belangrijkste luchtverontreinigende stoffen en dat deze installaties ook andere belangrijke gevolgen hebben voor het milieu, zoals water- en bodemverontreiniging, productie van afval en het gebruik van energie.

Goossens, Y. stelt dan ook dat de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies [RIE] een belangrijke bijdrage zal leveren aan de verbetering van het milieu en de volksgezondheid door een vermindering van schadelijke industriële emissies in de hele Europese Unie¹.

In juli 2010 heeft men tijdens een plenaire zitting van het Europees Parlement de nieuwe richtlijn omtrent industriële emissies goedgekeurd.

---

¹ Goossens, Y. (2009). 'Luchtverontreiniging en geluidshinder'.

Duits EU-parlementslid Holger Kraemer (2010, geciteerd in Jacobson, 2010, para 3) stelde het zo:

“Na meer dan twee jaar van moeizame onderhandelingen hebben we een compromis kunnen vinden die de tenuitvoerlegging van de richtlijn zal helpen verbeteren. In vergelijking met de huidige situatie komt er meer duidelijkheid en betere kansen voor een gelijk speelveld wat betreft milieueisen voor industriële installaties in gans Europa.”

Het gaat hier om de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010², hierna: Richtlijn Industriële Emissies of RIE. De goedkeuring van deze richtlijn betekent een wijziging van het Europees beleid omtrent industriële emissies.

Emissies van industriële installaties zijn al een tijdje onderwerp van Europese wetgeving. De nieuwe Europese Richtlijn Industriële Emissies zet zeven reeds bestaande richtlijnen samen die op een aantal wezenlijke punten dienden gewijzigd te worden en ter bevordering van de duidelijkheid herschikt dienden te worden.

Het gaat hier om de volgende richtlijnen:

- Richtlijn 78/176/EEG van de Raad van 20 februari 1978 betreffende de afvalstoffen afkomstig van de titaandioxide-industrie. (PB L 54 van 25.2.1978, blz. 19.)
- Richtlijn 82/883/EEG van de Raad van 3 december 1982 betreffende de voorschriften voor het toezicht op en de controle van de milieus die betrokken zijn bij lozingen van de titaandioxide-industrie. (PB L 378 van 31.12.1982, blz. 1.)
- Richtlijn 92/112/EEG van de Raad van 15 december 1992 tot vaststelling van de procedure voor de harmonisatie van de programma's tot vermindering en uiteindelijke algehele opheffing van de verontreiniging door afval van de titaandioxide-industrie. (PB L 409 van 31.12.1992, blz. 11.)
- Richtlijn 1999/13/EG van de Raad van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties. (PB L 85 van 29.3.1999, blz. 1.)
- Richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval. (PB L 332 van 28.12.2000, blz. 91.)
- Richtlijn 2001/80/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake

---

² 2010, PB L 334 van 17.12.2010

beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door grote stookinstallaties. (PB L 309 van 27.11.2001, blz. 1.)

- Richtlijn 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. (PB L 24 van 29.1.2008, blz. 8.)

De Richtlijn Industriële Emissies (2010/75/EU) voegt deze zeven richtlijnen samen in één richtlijn mede omdat men wil voorkomen dat door afzonderlijke initiatieven ter bestrijding van emissies in de lucht, het water of de bodem de verontreiniging van het ene milieucompartiment naar het andere zou verplaatst worden. In de Richtlijn staat vermeld dat gekozen wordt voor een geïntegreerde benadering inzake preventie en beheersing van de emissies in lucht, water en bodem, afvalbeheer, energie-efficiëntie en preventie van ongevallen. Deze geïntegreerde benadering moet eveneens bijdragen aan het creëren van gelijke mededingingsvoorwaarden in de Europese Unie door de eisen op het gebied van milieuprestaties voor industriële installaties voor al de lidstaten te harmoniseren.

1.1.1 Relevantie van het probleem

Volgens EU-commissaris voor Milieu Janez Potočnik zal de nieuwe richtlijn inzake industriële emissies zorgen voor de bestrijding en beheersing van de industriële verontreiniging in de Europese Unie en zal het nieuwe beleid ook het huidige juridisch kader omtrent industriële emissies versterken wat een impact zal hebben op het bedrijfsleven.

De EU-commissaris Janez Potočnik (2010, geciteerd in ip/10/1477, 2010, para 2)³ stelde het op de volgende manier:

"De stemming van de Raad ter aanname van de nieuwe richtlijn inzake industriële emissies is een mijlpaal voor de beheersing van de industriële verontreiniging in de Europese Unie. Hierdoor kunnen we de EU-burgers het beschermingsniveau tegen industriële verontreiniging bieden dat ze verdienen. Met de richtlijn wordt het huidige juridische kader aanzienlijk versterkt en nemen de luchtverontreiniging en de overige milieuverontreiniging verder af. De richtlijn zal een belangrijke stimulans vormen voor eco-innovatie."

---

³ EU, (2010) 'De EU legt strengere voorschriften vast voor industriële emissies', para 2.

Met eco-innovatie wordt iedere innovatie (technologie, proces of dienst) bedoeld die kan bijdragen tot milieubescherming of een efficiënter hulpbronnengebruik.

Toepassingsgebied

Sampson (2010)⁴ beschrijft het als volgt:

“Het doel van de Richtlijn Industriële Emissies is het reduceren van industriële vervuiling en heeft betrekking op alle verontreinigende stoffen, behalve CO₂. De Richtlijn Industriële Emissies is één van de grootste en belangrijkste industriële wetgevingen van de Europese Unie. De richtlijn beïnvloedt 52 000 industriële installaties in Europa, van verbrandingsovens en zware fabrieken tot elektriciteitscentrales en staalgietereien. De regulering probeert een evenwicht te zoeken tussen onderwerpen als het internationale concurrentievermogen, het garanderen van de veiligheid van de energievoorziening in de Europese Unie op zowel de korte en de lange termijn, en de kwaliteit van het milieu” (p.16).

De Richtlijn Industriële Emissies stelt dat ze van toepassing is op industriële activiteiten die de in hoofdstukken II tot en met VI van de richtlijn bedoelde verontreiniging veroorzaken. Ruwweg gaat het hier over de activiteiten in bijlage 1 van de Richtlijn (hoofdstuk II), stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer (hoofdstuk III), afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties waar vaste of vloeibare afvalstoffen worden verbrand of meeverbrand (hoofdstuk IV), installaties waarin en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt (hoofdstuk V) en installaties die titaandioxide produceren (hoofdstuk VI). De activiteiten in bijlage 1 van de Richtlijn hebben betrekking op energie-industrieën, productie en verwerking van metalen, minerale industrie, chemische industrie, afvalbeheer en enkele andere activiteiten.

BBT's

In vergelijking met de richtlijn geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (2008/1/EG), of ook wel Integrated Pollution Prevention and Control [IPPC-richtlijn] genoemd, zijn er belangrijke aanpassingen. De nieuwe richtlijn verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren aan de hand van een integrale vergunning gebaseerd op

---

⁴ Sampson, B. (2010). 'Up in the air'.

de Best Beschikbare Technieken [BBT's]. Deze BBT's vormen één van de kernelementen van de nieuwe richtlijn. De BBT's worden bepaald op basis van referentiedocumenten [BREF's]. Aan deze BREF's wordt een nieuw onderdeel toegevoegd namelijk de BBT-conclusies. In deze conclusies worden onder andere de BBT's geassocieerd met bepaalde emissieniveaus en wordt de daarmee verbonden monitoring beschreven. In de Richtlijn Industriële Emissies staat dat de BBT-conclusies het ijkpunt dienen te vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden.

De BBT-conclusies moeten er voor zorgen dat in de verschillende lidstaten de BBT's op een meer uniforme manier worden geïmplementeerd zodat de exploitanten van industriële installaties binnen de Europese Unie over een gelijkwaardig concurrentieel vermogen beschikken (EU, 2010)⁵.

Administratieve lasten

De nieuwe richtlijn erkent dat onnodige administratieve lasten een nadelig gevolg kunnen hebben voor de Europese industrie en haar concurrentieel vermogen op de wereldmarkt. Met deze nieuwe Richtlijn Industriële Emissies zouden de administratieve lasten voor de exploitanten op EU-niveau met 32 miljoen euro per jaar verminderen (EU, 2010)⁶. De Commissie werkt hiervoor samen met de lidstaten om in de komende jaren de onnodige administratieve lasten op nationaal niveau aan te pakken.

Naleving

Verder biedt de nieuwe Richtlijn een aantal verbeterde mechanismen voor de lidstaten om de naleving van de nieuwe wetgeving te controleren en af te dwingen. Zo zijn de bepalingen inzake de controle en rapportage van emissies en de bepalingen inzake milieu-inspecties sterk verbeterd. De Commissie die als taak heeft ervoor te zorgen dat de richtlijn volledig wordt uitgevoerd zal door de duidelijke uitvoeringsvoorschriften voor de lidstaten het gemakkelijker krijgen (EU, 2010).

---

⁵ EU, (2010) 'De EU legt strengere voorschriften vast voor industriële emissies', para 5.

⁶ EU, (2010) 'De EU legt strengere voorschriften vast voor industriële emissies', para 8.

1.2 Onderzoeksvragen

1.2.1 Centrale onderzoeksvraag

Het hoofddoel van deze masterproef is het analyseren van de impact die de nieuwe Europese Richtlijn inzake industriële emissies zal hebben in Vlaanderen.

De centrale onderzoeksvraag van deze thesis is dan ook als volgt:

Wat zullen de gevolgen zijn van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) voor Vlaanderen?

1.2.2 Deelvragen

1.2.2.1 Aanpassingen

In een vergelijkende studie van de oude richtlijnen met de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies zullen in kaart gebracht worden welke bepalingen hetzelfde zijn gebleven en welke belangrijke aanpassingen hebben gekregen.

Welke zijn de belangrijke aanpassingen inzake milieuwetgeving voor bedrijven in het Vlaams Gewest, waarop de Richtlijn Industriële Emissies van toepassing is, als we de IPPC-richtlijn (2008/1/EG) met de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies (2010/75/EU) vergelijken?

Door middel van open interviews met enkele bedrijven waarop deze richtlijn betrekking heeft, zal gepeild worden naar de verwachtingen hieromtrent van deze bedrijven. Verder zal contact opgenomen worden met de bevoegde instanties van de overheid om hier een beter beeld van te krijgen.

1.2.2.2 Milieuvergunningen

Na een eerste analyse van de nieuwe richtlijn is gebleken dat een kernonderdeel van deze richtlijn de BBT's zijn. Aan de hand van deze BBT's worden de vergunningsvoorwaarden vastgesteld. De tweede deelvraag moet een duidelijker beeld scheppen over de impact die de Richtlijn Industriële Emissies op het vergunningsbeleid in Vlaanderen heeft.

Wat zijn de gevolgen van het werken met de BBT's die de Europese Richtlijn Industriële Emissies naar voren schuift voor het systeem van milieuvergunningen in het Vlaams Gewest?

1.2.2.3 Administratieve lasten

De Richtlijn Industriële Emissies erkent dat onnodige administratieve lasten een nadelig gevolg kunnen hebben voor de Europese industrie en haar concurrentieel vermogen op de wereldmarkt. De Richtlijn zou dan ook de administratieve lasten verminderen. In dit werk zal nagegaan worden of er daadwerkelijk een impact zal zijn op de administratieve lasten voor de bedrijven in het Vlaams Gewest en of deze negatief of positief zullen evolueren wanneer de Richtlijn Industriële Emissies in werking zal treden.

Wat zullen de gevolgen zijn in termen van administratieve lasten voor de zogenaamde GPBV-installaties in het Vlaams Gewest waarop de Richtlijn Industriële Emissies van toepassing is?

Welke de administratieve lasten zullen zijn ten gevolge van de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies zal moeten blijken uit open interviews met enkele bedrijven waarop deze richtlijn van toepassing is.

1.2.2.4 Verontreiniging

In de laatste deelvraag gaan we na of de nieuwe richtlijn werkelijk zal bijdragen tot een afname van milieuverontreiniging in vergelijking met de situatie van vóór de Richtlijn. Zo stelt de Richtlijn (2010/75/EU) voorop dat ze de door industriële activiteiten veroorzaakte verontreiniging wil voorkomen, verminderen en zo veel mogelijk wil uitbannen.

Is er een significante verandering inzake milieuverontreiniging in het Vlaams Gewest door de aanpassingen aan de milieuwetgeving die de Richtlijn Industriële Emissies teweeg brengt?

Om hier een antwoord op te vinden zal in eerste instantie nagegaan moeten worden of de nieuwe Richtlijn daadwerkelijk striktere normen voorschrijft ten opzichte van de vorige Richtlijnen. In tweede instantie dient onderzocht te worden hoe een correcte toepassing en uitvoering van de Richtlijn gemonitord en afgedwongen zal worden.

1.3 Onderzoeksopzet

Om de impact te meten voor Vlaanderen van de veranderingen veroorzaakt door de Richtlijn Industriële Emissies is een exploratief onderzoek noodzakelijk aangezien de richtlijn pas tegen uiterlijk 7 januari 2013 door de lidstaten diende omgezet te worden in nationale wetgeving.

Eerst zal aan de hand van een literatuuronderzoek een beter beeld geschetst worden van de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies. Hieruit zal onder meer moeten blijken op welke vlakken het oude en het nieuwe Europese beleid inzake industriële emissies het meest verschillen. Ook zal duidelijk worden of enerzijds de gehele impact van de Richtlijn geanalyseerd dient te worden of anderzijds het interessanter is het onderzoek meer specifiek te richten op de veranderingen die de Richtlijn teweeg zal brengen inzake het vergunningsbeleid in het Vlaams Gewest. De deelvragen zullen hier dan specifiek op toegepast worden. Vervolgens zal bij enkele Vlaamse bedrijven waarop deze nieuwe Richtlijn Industriële Emissies van toepassing is nagegaan worden aan de hand van interviews in hoeverre zij met deze nieuwe Richtlijn bezig zijn. Indien ze er mee bezig zijn zal gevraagd worden wat zij als de belangrijke veranderingen beschouwen en hoe zij hiermee omgaan. Met de resultaten die hierbij verkregen worden zal naar de overheid gegaan worden en zal getracht worden te achterhalen hoe de overheid deze nieuwe Richtlijn ziet en hoe zij deze gaat invullen.

2 Geschiedenis Europees milieubeleid

De nood aan een Europees milieubeleid werd merkbaar sinds het begin van de jaren '70. Dit was onder andere te wijten aan een verhoogde bewustwording van de samenleving omtrent de kwaliteit van het milieu. Deze bewustwording werd gestimuleerd door drie factoren: milieurampen, sensibiliseringscampagnes en het ontstaan van verschillende milieubewegingen⁷.

De samenleving werd rond de jaren '70 geconfronteerd met verschillende grote milieurampen. Hier denken we bijvoorbeeld aan milieurampen met olietankers zoals de Torrey Canyon (1967) of de Amoco Cadiz (1978) waarbij duizenden kubieke meter olie vrijkwamen. Een ander voorbeeld is het industrieel ongeval in Seveso (1976) waarbij een toxische stof werd uitgestoten na de ontploffing van een reactor in een chemisch fabriek. Een laatste belangrijk voorbeeld is de ramp van Love Canal (1978) waarbij een hele wijk werd gebouwd op een chemische stortplaats met alle gevolgen van dien voor het welzijn van de bewoners van deze wijk.

Overheden zorgden ook mee voor de toenemende bewustwording van de milieuproblematiek. Zo organiseerde de Verenigde Naties in 1972 de eerste Wereldmilieuconferentie te Stockholm. Ook op Europees niveau werd in deze periode een belangrijke stap gezet met de goedkeuring van het eerste Milieuactieprogramma in 1973. Eerder werd ook al in 1970 in de Verenigde Staten de eerste Earth Day georganiseerd en riep de Raad van Europa dit jaar uit tot Europees Natuurbeschermingsjaar.

Als derde factor kan vastgesteld worden dat in de periode rond de jaren '70 verschillende milieubewegingen ontstonden. Zo werd bijvoorbeeld in 1961 het World Wildlife fund in het leven geroepen, ontstond in 1971 Greenpeace en werd in België in 1971 de Bond Beter Leefmilieu/Inter-Environment opgericht.

Zoals hierboven vermeld, werd op Europees niveau in 1972 een eerste Milieuactieprogramma opgesteld. Momenteel is er een voorstel voor een 7de Milieuactieprogramma. Daarvoor was er het 6de Milieuactieprogramma dat liep van 2 juli 2002 tot en met 21 juli 2012. De IPPC-richtlijn kadert

---

⁷ Vanheusden, B. & Van Hoorick, G. (2011). 'Milieurecht in kort bestek', p.206.

in het 5de Milieuactieprogramma (1992-2000). In dit 5de Milieuactieprogramma werd prioriteit verleend aan een geïntegreerde bestrijding van verontreiniging als een belangrijk onderdeel van het streven naar een duurzamer evenwicht tussen menselijke activiteiten en sociaal-economische ontwikkeling enerzijds en de instandhouding van de hulpbronnen en het regeneratievermogen van de natuur anderzijds⁸. Voor de toepassing van deze geïntegreerde benadering ter beperking van verontreiniging op het niveau van de Gemeenschap moesten initiatieven worden genomen om de bestaande nationale wetgeving inzake preventie en bestrijding van door industriële installaties veroorzaakte verontreiniging te wijzigen en aan te vullen. De IPPC-richtlijn heeft dan ook als doel een algemeen kader voor geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging tot stand te brengen. Deze richtlijn moest voorzien in de maatregelen die noodzakelijk zijn om een geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging te garanderen teneinde een hoog niveau van bescherming voor het milieu in zijn geheel te bekomen. De IPPC-richtlijn beantwoordde aan de behoefte om het gehele milieu te beschermen en niet enkel één milieucompartiment afzonderlijk. Voor de invoering van de IPPC-richtlijn werden afzonderlijke initiatieven ter bestrijding van emissies in de lucht, het water of de bodem gehanteerd waardoor er een verschuiving van de verontreiniging plaatsvond van het ene milieucompartiment naar het andere. Deze geïntegreerde aanpak van de bestrijding van verontreiniging is erop gericht waar mogelijk en rekening houdende met het beheer van de afvalstoffen, emissies in de lucht, in het water en in de bodem te voorkomen en waar dat niet haalbaar is deze tot een minimum te beperken met het oog op het bereiken van een hoog beschermingsniveau voor het milieu in zijn geheel⁹.

Eind 2005 besloot de Commissie in haar eerste IPPC-rapport een proces op te starten ter herziening van de IPPC-richtlijn en verwante regelgeving betreffende industriële emissies. Tijdens dit herzieningsproces werden heel wat studies uitgevoerd zoals een implementatiestudie, een kosten-batenstudie, competitiviteitsstudie, enz. In 2007 werd daaropvolgend een publieke hoorzitting en een publieke raadpleging gehouden. Na dit twee jaar durende herzieningsproces werd door de Commissie in december 2007 het voorstel aangenomen voor een richtlijn inzake Industriële Emissies. Dit voorstel herschikte zeven, met industriële emissies gerelateerde, bestaande richtlijnen tot één richtlijn. De herschikking omvat de IPPC-richtlijn, de richtlijn inzake grote stookinstallaties, de richtlijn afvalverbranding, de richtlijn betreffende organische

---

⁸ Overweging nr. 3 (IPPC-richtlijn).

⁹ Overweging nr. 9 (IPPC-richtlijn).

oplosmiddelen en drie richtlijnen betreffende titanium dioxide. In dit werk wordt enkel het deel van de Richtlijn Industriële Emissies betreffende de IPPC-richtlijn onderzocht.

Er waren drie belangrijke drijfveren die aan de grondslag lagen van deze herziening van de EU-wetgeving inzake industriële emissies: de Lissabon-Strategie, de EU-strategie inzake duurzame ontwikkeling en het zesde Milieuactieprogramma¹⁰. Deze drijfveren bestaan uit strategieën die milieubescherming zien als een belangrijk onderdeel van het huidige en toekomstige Europese beleid. Zo voorzag de Lissabon-Strategie onder andere in een economische groei, maar dit zonder het milieu extra te belasten. Het moest met andere woorden een duurzame economische groei zijn¹¹. De EU-strategie inzake duurzame ontwikkeling voorzag op zijn beurt in het principe dat milieumaatregelen geïntegreerd moeten worden in alle Europese beleidsterreinen die gevolgen hebben voor het milieu. Het stelt een duurzame ontwikkeling voorop waarbij aan de behoeften van de huidige generatie tegemoet wordt gekomen zonder dat toekomstige generaties eenzelfde kans wordt ontnomen¹². Verder was ook het zesde Milieuactieprogramma van belang voor de totstandkoming van de RIE. Eén van de zeven thematische strategieën uit dit Milieuactieprogramma is de strategie inzake luchtverontreiniging. Teneinde de emissieverlagingen te behalen die in deze thematische strategie werden vastgelegd is het noodzakelijk voor de lidstaten dat er een strengere regulering voor de industriële installaties komt vanuit de EU¹³.

Ten slotte dient aangehaald te worden dat de herziening van de IPPC-richtlijn ook in het kader van betere regelgeving gezien moet worden, hetgeen opgenomen werd in het 'vereenvoudigingsprogramma' van de Europese Commissie tijdens de periode 2006-2009¹⁴. Dit 'vereenvoudigingsprogramma' maakt deel uit van de uitvoering van het Lissabon-programma. Om de in dit programma vooropgestelde vereenvoudiging en betere regelgeving te bereiken, moet de regelgeving rond industriële emissies duidelijk, samenhangend en gebruiksvriendelijk zijn zonder onnodige administratieve lasten¹⁵. Uit de studies, die in de effectenbeoordeling van de Commissie¹⁶ ter herziening van de IPPC-richtlijn werden gebruikt, is in dit verband een belangrijk knelpunt naar

---

¹⁰ SEC(2007) 1679. (= Intern document van het secretariaat generaal nr. 1679 van 2007).

¹¹ EU, (2010) 'From the Lisbon Strategy to "Europe 2020"', § 2.

¹² EU, (2001) 'Duurzame ontwikkeling', § 1.

¹³ SEC(2007) 1679.

¹⁴ Commissie, (2005) 'Uitvoering van het Lissabon-programma van de Gemeenschap: een strategie voor de vereenvoudiging van de regelgeving', p.10-14.

¹⁵ SEC(2007) 1679.

¹⁶ SEC(2007) 1679.

boven gekomen. Zo kwam er aan het licht dat er een verduidelijking en aanscherping diende te komen van het begrip BBT, dit zowel met betrekking tot de BBT-referentiedocumenten, de BBT-conclusies als de ermee verbonden emissieniveaus. Er werden namelijk tekortkomingen vastgesteld met de feitelijke toepassing van de BBT in de lidstaten. Een belangrijk doel van de RIE zal dus het versterken van de rol van de BBT en de BBT-referentiedocumenten in de vergunningsprocedure zijn¹⁷.

---

¹⁷ SEC(2007) 1679.

3 Vergelijking RIE met de IPPC-richtlijn

Bij de vergelijking van de Richtlijn Industriële Emissies en de IPPC-richtlijn valt op dat hoofdstuk twee van de Richtlijn Industriële Emissies overeenkomt met de IPPC-richtlijn mits een heleboel aanpassingen, nieuwigheden en verduidelijkingen. Deze worden hieronder besproken.

3.1 Verschillen RIE met de IPPC-richtlijn

In dit deel wordt een artikelsgewijze bespreking gedaan van de verschillen tussen de IPPC-richtlijn en de RIE.

In de overwegingen, het gedeelte voor de eigenlijke hoofdstukken, van de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies vallen al meteen twee nieuwe termen op. Er wordt gesproken over BBT-referentiedocumenten¹⁸ en een situatierapport¹⁹.

BBT-referentiedocumenten dienen om de beste beschikbare technieken te bepalen en ongelijkheid in de Unie inzake emissieniveaus van industriële activiteiten te beperken. In de IPPC-richtlijn vinden we de term BBT-referentiedocumenten niet terug, maar ze bestonden al wel. De belangrijkste bestanddelen van de BBT-referentiedocumenten worden BBT-conclusies genoemd. Deze BBT-conclusies dienen sinds de nieuwe richtlijn het ijkpunt te vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden. Ook dient er een forum ingesteld te worden dat zorgt voor een doeltreffende en actieve uitwisseling van informatie om zo tot BBT-referentiedocumenten te komen van hoge kwaliteit.

Het situatierapport is ook nieuw. Hoewel overeenkomstig artikel 6 van de IPPC-richtlijn omtrent de aanvraag van een vergunning reeds een beschrijving moest worden gemaakt van de situatie van de plaats waar de installatie ging komen, is er nu een specifieke definiëring gekomen voor deze beschrijving. Het situatierapport bevat zoals gedefinieerd in de RIE de informatie over de toestand inzake bodem- en grondwaterverontreiniging door relevante gevaarlijke stoffen. Het dient als een

---

¹⁸ Overweging nr. 14 (RIE).

¹⁹ Overweging nr. 24 (RIE).

praktisch instrument om een vergelijking mogelijk te maken van de toestand van het terrein in het rapport beschreven en de toestand van het terrein nadat de activiteiten definitief zijn stopgezet, met als doel na te kunnen gaan of de verontreiniging van de bodem of het grondwater aanzienlijk is toegenomen.

Verder gaat het in dit deel nog over milieu-inspecties²⁰. In artikel 14 van de IPPC-richtlijn stond kort vermeld dat de exploitanten van de installaties de vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteit alle noodzakelijke assistentie moeten verlenen om hen in staat te stellen de installaties te inspecteren. Verder werd hier niet op ingegaan. In de RIE komt dit meer in detail aan bod. Zo moeten de lidstaten een systeem van milieu-inspecties voorzien ter naleving van deze richtlijn, dit was niet het geval bij de IPPC-richtlijn. De lidstaten moeten hierbij waarborgen dat er voldoende personen beschikbaar zijn met de vereiste vaardigheden en kwalificaties om deze inspecties doeltreffend uit te voeren. Om een doeltreffende toepassing en handhaving van de nieuwe richtlijn te garanderen dienen exploitanten regelmatig bij de bevoegde autoriteit verslag uit te brengen over de naleving van de vergunningsvoorwaarden. De milieu-inspecties dienen te controleren of dit op een correcte manier gebeurt.

Aangekomen bij hoofdstuk I, gemeenschappelijke bepalingen, zijn bij de artikels zelf ook wat veranderingen terug te vinden. De eerste wijzigingen vinden we terug bij artikel 3, definities, van de nieuwe RIE. Deze definities zijn hier en daar aangepast ten opzichte van de definities in de IPPC-richtlijn. Dit zijn wijzigingen die verduidelijking en vereenvoudiging van de regelgeving bewerkstelligen om zo tot een betere regelgeving te komen, hetgeen kadert in het programma van de Commissie 'Actualisering en vereenvoudiging van het acquis communautaire'²¹.

In de definitie van *emissie* werd er in plaats van directe of indirecte "lozing", nu directe of indirecte "uitstoot" gebruikt. Ook waar bij de definitie van *milieukwaliteitsnorm* "overeenkomstig de Gemeenschapswetgeving" stond, staat nu "overeenkomstig de wetgeving van de Unie".

De definitie van *vergunning* is ook heel wat ingekort ten opzichte van de IPPC-richtlijn. Bij de IPPC-richtlijn werd duidelijk gesteld dat er voorwaarden in een vergunning staan die moeten garanderen dat de installatie voldoet aan de eisen van de richtlijn en dat een vergunning betrekking kan

---

²⁰ Overweging nr. 26 (RIE).

²¹ COM/2004/0432 (Commissiedocument nr. 432 van 2004)

hebben op een of meer installaties of delen van installaties die zich op dezelfde locatie bevinden en die door dezelfde exploitant worden geëxploiteerd. Bij de RIE is de definitie ingekort tot "een schriftelijke machtiging om een installatie, een stookinstallatie, een afvalverbrandingsinstallatie of een afvalmeeverbrandingsinstallatie, te exploiteren".

De definitie van *belangrijke wijziging* is ook veranderd. Bij de IPPC-richtlijn spreken ze over "een wijziging in de exploitatie die volgens de bevoegde autoriteit negatieve en significante effecten kan hebben op de mens of milieu". De RIE laat het gedeelte, 'volgens de bevoegde autoriteit', weg waardoor de betekenis wat breder wordt.

Bij de definitie van de *best beschikbare technieken* wordt de betekenis eveneens iets ruimer. In die zin dat de BBT's in de RIE niet enkel "het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden" vormen zoals bij de IPPC-richtlijn het geval was, maar ook voor "andere vergunningsvoorwaarden".

De definitie van *exploitant* is ook ruimer geworden. Zo was het bij de IPPC-richtlijn "elke natuurlijke of rechtspersoon die de installatie exploiteert of bezit,...". De RIE stelt echter dat het "elke natuurlijke of rechtspersoon die de installatie,... , geheel of gedeeltelijk exploiteert of de controle daarover heeft,..." is.

Een andere noemenswaardige verandering vinden we in artikel 12 van de RIE, 'Aanvraag van een vergunning', terug. De aanvraag van een vergunning moet naast de elementen reeds vermeld in de IPPC-richtlijn nu ook een beschrijving bevatten van "in voorkomend geval, een situatierapport overeenkomstig artikel 22, lid 2". Twee andere elementen die in de aanvraag van een vergunning beschreven moeten worden zijn verduidelijkt in de nieuwe richtlijn. Zo moesten vroeger "de maatregelen betreffende de preventie en de *nuttige toepassing* van de door de installatie voortgebrachte afvalstoffen" beschreven worden terwijl volgens de RIE "de maatregelen betreffende de preventie, *de voorbereiding voor hergebruik, de recycling en de terugwinning* van de door de installatie voortgebrachte afvalstoffen" moeten worden beschreven. De tweede verduidelijking vinden we terug bij wat in de IPPC-richtlijn beschreven is als "een schets van de voornaamste door de aanvrager bestudeerde alternatieven, voor zover deze bestaan". Dit is in de RIE "een schets van de voornaamste door de aanvrager bestudeerde alternatieven voor de voorgestelde technologie, technieken en maatregelen" geworden.

In Artikel 13 van de RIE omtrent 'BBT-referentiedocumenten en uitwisseling van informatie', zijn de leden 2 tot en met 7 nieuw. Lid 2 stelt vast waarop de uitwisseling van informatie betrekking heeft. Leden 3 en 4 stellen dat de Commissie een forum moet oprichten dat bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten, de betrokken bedrijfstakken en niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming. En dat bij dit forum de Commissie advies inwint over onder andere de praktische regeling van de informatie-uitwisseling en over de voorgestelde inhoud van de BBT-referentiedocumenten. Lid 6 stelt verder nog dat na aanneming van een besluit de Commissie de BBT-referentiedocumenten onmiddellijk toegankelijk maakt voor het publiek en ervoor zorgt dat de BBT-conclusies beschikbaar zijn in alle officiële talen van de Unie.

Bij de vergunningsvoorwaarden in art. 14 van de RIE zien we dat deze grondig herschikt zijn voor de delen die hetzelfde zijn gebleven en dat er toch het één en ander veranderd is. Zo zijn bij de elementen van de maatregelen die de vergunning moet omvatten enkele extra punten bijgekomen aangaande de eisen voor de monitoring van de emissies en de verplichting om de bevoegde autoriteit regelmatig en ten minste jaarlijks in kennis te stellen. Zo stelt de RIE dat wanneer artikel 15, lid 3, onder B), wordt toegepast de resultaten van de monitoring van emissies beschikbaar moeten zijn voor dezelfde termijn en referentieomstandigheden als voor de met de BBT's geassocieerde emissieniveaus en dat er een overzicht van de resultaten van de monitoring van de emissies moet zijn dat de vergelijking mogelijk maakt met de met de BBT's geassocieerde emissieniveaus. Artikel 15, lid 3, onder B) bepaalt dat de bevoegde autoriteit ook emissiegrenswaarden kan vaststellen die, wat betreft waarden, perioden en referentieomstandigheden, verschillen van de emissiegrenswaarden die niet hoger zijn dan de met de BBT's geassocieerde emissieniveaus.

In artikel 14 RIE is ook nieuw dat de BBT-conclusies de referentie vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden. Verder stelt men dat wanneer de bevoegde autoriteit vergunningsvoorwaarden vaststelt op basis van een BBT die niet in een van de BBT-conclusies staat dat zij bijzondere aandacht moet besteden aan de criteria voor de bepaling van de best beschikbare technieken en er voldaan moet zijn aan de voorschriften van artikel 15 van de RIE. Bijzondere aandacht voor deze criteria geldt ook voor het geval dat de bevoegde autoriteit zelf de vergunningsvoorwaarde vaststelt indien op een activiteit of op een type productieproces in een

installatie geen BBT-conclusies van toepassing zijn of indien die conclusies niet alle mogelijke milieueffecten van de activiteit of het proces behandelen.

Artikel 15 van de RIE betreffende emissiegrenswaarden, gelijkwaardige parameters en technische maatregelen bevat ook nieuwe elementen. Zo stelt dit artikel dat de bevoegde autoriteit emissiegrenswaarden vaststelt die waarborgen dat de emissies onder normale bedrijfsomstandigheden niet hoger zijn dan de met de BBT geassocieerde emissieniveaus zoals vastgelegd in de besluiten over BBT-conclusies. Dit moet de overheid doen door emissiegrenswaarden vast te stellen die niet hoger zijn dan de met de BBT geassocieerde emissieniveaus. Deze emissiegrenswaarden dienen te worden uitgedrukt voor dezelfde of kortere periodes en voor dezelfde referentieomstandigheden als die met de BBT geassocieerde emissieniveaus of wanneer de emissiegrenswaarden verschillen met de met de BBT geassocieerde emissieniveaus wat de waarden, perioden en referentieomstandigheden betreft dan dient de bevoegde autoriteit ten minste jaarlijks de resultaten van de monitoring van de emissies te beoordelen.

In lid 4 van artikel 15 stelt men dat de bevoegde autoriteit in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden mag vaststellen indien het halen van de emissieniveaus die samenhangen met de BBT zoals beschreven in de BBT-conclusies zou leiden tot buitensporig hoge kosten in verhouding tot de milieuvoordelen. De redenen van deze afwijking, inclusief het resultaat van de beoordeling en de motivering van de opgelegde voorwaarden, dienen uiteen gezet te worden door de bevoegde autoriteit in een bijlage bij de vergunningsvoorwaarden. Deze grenswaarden mogen wel niet hoger zijn dan de eventueel toepasselijke grenswaarden die in de bijlagen van deze RIE werden vastgesteld.

In lid 5 vinden we nog een nieuw element terug. Lid 5 laat de bevoegde autoriteit toe dat ze voor een totale periode van ten hoogste negen maanden tijdelijke vrijstellingen van bepaalde eisen kan verlenen voor het testen en gebruiken van technieken in opkomst.

Artikel 16 van de nieuwe richtlijn bevat eisen inzake monitoring. Het stelt dat de eisen inzake monitoring in voorkomend geval gebaseerd moeten worden op de in de BBT-conclusies beschreven conclusies inzake monitoring. Verder stelt het nog dat de frequentie van de periodieke monitoring

van bodem en grondwater, met betrekking tot relevante gevaarlijke stoffen die op het terrein kunnen worden aangetroffen, door de bevoegde autoriteit wordt vastgesteld in een vergunning voor elke afzonderlijke installatie of in algemene bindende voorschriften. De periodieke monitoring dient tevens ten minste eenmaal om de vijf jaar voor grondwater en ten minste eenmaal om de tien jaar voor de bodem uitgevoerd te worden, tenzij de monitoring is gebaseerd op een systematische evaluatie van het risico op verontreiniging.

Artikel 17 van de RIE handelt over algemene bindende voorschriften voor de in bijlage I opgesomde activiteiten. Dit artikel stelt dat de lidstaten moeten zorgen voor een geïntegreerde aanpak en dat zij een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten garanderen dat gelijkwaardig is aan het niveau dat door middel van individuele vergunningsvoorwaarden tot stand kan worden gebracht. Deze bindende voorschriften dienen ook gebaseerd te worden op de BBT en moeten gelijke tred houden met de ontwikkelingen op het gebied van de BBT.

De wijzigingen in voorgaande artikels vloeien voort uit vaststellingen gemaakt tijdens het herzieningsproces van de IPPC-richtlijn en verwante regelgeving betreffende industriële emissies. De studies uitgevoerd tijdens dit herzieningsproces toonden een ondermaatse implementatie van de BBT aan. Dit kwam door de vage bepalingen omtrent BBT, de vrijheid die de bevoegde autoriteiten kregen om in het kader van het vergunningsproces af te wijken van de BBT en de onduidelijke status van de BREF's. Als gevolg hiervan omvatten vergunningen die verleend werden onder de IPPC-richtlijn vaak voorwaarden die niet op de BBT, zoals omschreven in de BREF's, waren gebaseerd, zonder dat voor deze afwijkingen een grondige motivatie werd geformuleerd. Dit resulteerde in een onvoldoende realisatie van de oorspronkelijk beoogde milieuvoordelen en een aanhoudende concurrentiedistorsie op de interne markt. Om deze problemen te elimineren dienden bepalingen opgenomen te worden ter verduidelijking en intensivering van het gebruik van de BBT²².

Artikel 19, ontwikkelingen op het gebied van de BBT, bevat ook een nieuw element. Buiten dat de lidstaten er zorg voor moeten dragen dat de bevoegde autoriteit de ontwikkelingen op het gebied van BBT volgt of daarvan op de hoogte wordt gehouden, zoals ook al was bij de IPPC-richtlijn, moeten de lidstaten ook het betrokken publiek hierover informeren.

---

²² COM/2007/0844

Artikel 21 van de RIE, toetsing en bijstelling van de vergunningsvoorwaarden door de bevoegde autoriteit, bevat enkele nieuwigheden. Zo stelt het in lid 2 dat op verzoek van de bevoegde autoriteit de exploitant alle gegevens overmaakt die voor de toetsing van de vergunningsvoorwaarden noodzakelijk zijn en andere gegevens die een vergelijking mogelijk maken van de werking van de installatie met de BBT zoals beschreven in de toepasselijke BBT-conclusies en met de met de BBT geassocieerde emissieniveaus. In lid 3 staat dat de bevoegde autoriteit erop moet toezien dat, binnen vier jaar na de bekendmaking van genomen besluiten over BBT-conclusies betreffende de hoofdactiviteit van een installatie, alle vergunningsvoorwaarden voor de betrokken installatie worden getoetst en, indien noodzakelijk, geactualiseerd om ervoor te zorgen dat de voorschriften van deze richtlijn worden nageleefd en dat de installatie aan die vergunningsvoorwaarden voldoet. Ook nieuw is lid 4 waar men zegt dat indien er op een installatie geen van de BBT-conclusies van toepassing is, de vergunningsvoorwaarden getoetst en indien nodig bijgesteld worden, wanneer ontwikkeling op het gebied van de BBT een significante vermindering van de emissies mogelijk maken. Een laatste nieuw element vinden we in lid 5, waar men opsomt in welke gevallen men ten minste de vergunningsvoorwaarden moet toetsen en zo nodig bijwerken. Dit is met deze nieuwe richtlijn nu ook het geval indien aan een nieuwe of herziene milieukwaliteitsnorm moet worden voldaan.

Artikel 22 betreffende de sluiting van terreinen is ook nieuw. In de IPPC-richtlijn werd enkel aangehaald dat bij de definitieve stopzetting van de activiteiten de nodige maatregelen moeten worden getroffen om het gevaar van verontreiniging te voorkomen en het exploitatieterrein weer in een bevredigende toestand te brengen. In de Richtlijn Industriële Emissies gaat men hier dieper op in. Zo moet de exploitant, wanneer de activiteit gepaard gaat met het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen, rekening houdend met de mogelijkheid van bodem- en grondwaterverontreiniging op het terrein van de installatie, een situatierapport opstellen en indienen bij de bevoegde autoriteit voordat de exploitatie van de installatie begint of de vergunning van de installatie voor het eerst na 7 januari 2013 wordt bijgesteld. Het situatierapport bevat de informatie die nodig is om de toestand van de bodem- en grondwaterverontreiniging te bepalen, teneinde een gekwantificeerde vergelijking te kunnen maken met de toestand nadat de activiteiten definitief zijn stopgezet. Lid 3 van dit artikel stelt dat wanneer de activiteiten definitief worden stopgezet de exploitant de toestand van de bodem- en grondwaterverontreiniging beoordeelt. Als de installatie, in vergelijking met de toestand zoals vastgesteld in het situatierapport, significante

verontreiniging van de bodem of het grondwater met relevante stoffen heeft veroorzaakt, moet de exploitant de nodige maatregelen nemen om deze verontreiniging aan te pakken en het terrein in die toestand te herstellen. Als de exploitant niet verplicht is een situatierapport op te stellen neemt hij, bij definitieve stopzetting van de activiteiten, de nodige maatregelen die gericht zijn op de verwijdering, beheersing, inperking of vermindering van relevante gevaarlijke stoffen zodat het terrein, rekening houdend met het huidige of het goedgekeurde toekomstige gebruik ervan, niet langer een significant risico vormt voor de menselijke gezondheid of het milieu door verontreiniging van de bodem en het grondwater als gevolg van de vergunde activiteiten.

In artikel 23 van de RIE omtrent milieu-inspecties vinden we ook enkele nieuwigheden terug. Zo is er sprake van een systeem van milieu-inspecties en een milieu-inspectieplan. Lid 1 stelt dat de lidstaten een systeem van milieu-inspecties van installaties moet opzetten voor het onderzoek van het volledige spectrum van relevante milieueffecten van de betrokken installaties. Lid 2 verplicht het voorzien van een milieu-inspectieplan voor alle installaties op nationaal, regionaal of plaatselijk niveau. Dit inspectieplan dient geregeld getoetst en, waar nodig, bijgewerkt te worden. Op basis van de inspectieplannen stelt de bevoegde autoriteit geregeld programma's voor routinematige milieu-inspecties op, waarbij de frequentie van de bezoeken ter plaatse voor de verschillende types installaties wordt vermeld. De periode tussen twee bezoeken ter plaatse wordt gebaseerd op een systematische evaluatie van de milieurisico's van de betrokken installaties en belooft ten hoogste één jaar voor installaties met de grootste risico's en drie jaar voor installaties met de kleinste risico's. Na elk bezoek ter plaatse moet de bevoegde autoriteit ook een verslag opstellen waarin de relevante bevindingen ten aanzien van de naleving van de vergunningsvoorwaarden door de installatie en de conclusies ten aanzien van de eventuele noodzaak van verdere maatregelen worden neergelegd. Dit verslag dient binnen twee maanden na het bezoek ter plaatse ter kennis gebracht te worden van de betrokken exploitant en binnen vier maanden openbaar gemaakt te worden.

De wijzigingen in artikels 21 en 23 betreffende de naleving en versterking van milieuverbeteringen waren nodig omdat de destijds geldende wetgeving inzake verslaglegging over de naleving, inspecties en toetsing van vergunningen te vaag waren. Dit leidde tot grote verschillen tussen de lidstaten bij de toepassing van de wetgeving, tot een suboptimaal milieubeschermingsniveau en distorsie van de interne markt. Deze wijzigingen moeten er dan ook toe bijdragen om de

toepassing van de BBT te waarborgen en in bepaalde gevallen te versnellen. Op die manier zullen ze ook bijdragen tot het bereiken van de doelstellingen van de thematische strategieën en tot het verminderen van de concurrentiedistorsie²³. Sanden (2012)²⁴ stelde nog dat de nieuwe regelgeving rond milieu-inspecties als doel heeft de verplichtingen van de exploitant te waarborgen en na te gaan wat de totale impact van de GPBV-inrichting op het milieu is.

De wijzigingen in artikel 22 inzake sluiting en sanering van terreinen zijn er gekomen omdat de toen geldende wetgeving ten aanzien van de eisen in samenhang met de sluiting en sanering van terreinen na stopzetting van de activiteiten te vaag zijn. Deze doorgevoerde wijzigingen dragen dus bij tot de verduidelijking van deze eisen en tot de realisatie van de thematische strategie voor bodembescherming²⁵.

Een ander verschilpunt met de IPPC-richtlijn vinden we in het laatste artikel van hoofdstuk II van de Richtlijn Industriële Emissies, technieken in opkomst. Dit artikel gaat over het stimuleren van de ontwikkeling en de toepassing van technieken in opkomst, in het bijzonder de in de BBT-referentiedocumenten vermelde technieken in opkomst, door de lidstaten. De Commissie stelt hiervoor richtsnoeren op om de lidstaten bij te staan bij het stimuleren van deze technieken in opkomst.

Ook in de bijlagen van de RIE vinden we enkele verschillen terug in vergelijking met de IPPC-richtlijn.

In bijlage I van de RIE, waarin de activiteiten worden opgesomd waarop deze richtlijn van toepassing is, vinden we onder de energie-industrieën bijvoorbeeld al twee verschillen. In de IPPC-richtlijn gaat het over stookinstallaties met een *hoeveelheid vrijkomende warmte* van meer dan 50 MW, in de RIE gaat het over het stoken in installaties met een *totaal nominaal thermisch ingangsvermogen* van 50 MW of meer. Bij deze categorieën van activiteiten is er verder nog een nieuw punt bijgekomen, namelijk het vergassen of vloeibaar maken van andere brandstoffen dan steenkool in installaties met een totaal nominaal thermisch vermogen van 20 MW of meer.

---

²³ COM/2007/0844

²⁴ Sanden, J. (2012). 'Coherence in European Environmental Law with particular regard to the Industrial Emissions Directive', p. 220-238.

²⁵ COM/2007/0844

Daarnaast is bij de activiteiten onder minerale industrie de productie van magnesiumoxide in ovens met een productiecapaciteit van meer dan 50 t per dag bijgekomen. Ook bij de categorie chemische industrie zijn enkele aanpassingen. Zo is er niet enkel sprake van de fabricage van stoffen of groepen stoffen op industriële schaal door 'chemische' omzetting maar ook door 'biologische' omzetting. Verder is er een verduidelijking aangebracht onder 4.1.b) dat het over mengsels van esters, acetaten, ethers, peroxiden en epoxyharsen gaat. In de IPPC-richtlijn werd er niet gepraat over mengsels. In de IPPC-richtlijn stond ook onder 4.1 h) *kunststof-basisproducten*, waar er bij de RIE nu *kunststof materialen* terug te vinden is.

Ook bij 4.2 spreekt men niet meer van anorganisch-chemische 'basisproducten' maar van anorganisch-chemische 'producten'. Dit is ook zo bij 4.4, de fabricage van *basisproducten* voor gewasbescherming en van biociden wordt in de RIE de fabricage van *producten* voor gewasbescherming en van biociden. Bij 4.5 ging het in de IPPC-richtlijn over de fabricage van farmaceutische *basisproducten die een chemisch of biologisch procédé gebruiken*, terwijl het in de RIE gaat over de fabricage van farmaceutische *producten met inbegrip van tussenproducten*.

Onder de categorie afvalbeheer vinden we ook enkele verschillen. Bij het eerste punt, 5.1, bijvoorbeeld stond in de IPPC-richtlijn een opsomming van richtlijnen waarin men de activiteiten kon terugvinden voor de verwijdering of nuttige toepassing van gevaarlijke afvalstoffen die men bedoelde. In de RIE staat er een duidelijke opsomming van die activiteiten zelf waarop het betrekking heeft.

Punt 5.2 is helemaal veranderd. Waar men het in de IPPC-richtlijn had over installaties voor de verbranding van stedelijk afval, spreekt men in de RIE over de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen in afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallaties voor ongevaarlijke en gevaarlijke afvalstoffen.

Bij 5.3 kunnen we dezelfde opmerking maken als bij 5.1. Ook hier werd in de IPPC-richtlijn verwezen naar een andere richtlijn voor de activiteiten die men gebruikt ter verwijdering van de ongevaarlijke afvalstoffen. In de RIE vind je een duidelijke opsomming terug van de activiteiten die van toepassing zijn. Verder komt er een extra deel bij dat stelt dat ook de nuttige toepassing, of een combinatie van nuttige toepassing en verwijdering, van ongevaarlijke afvalstoffen met een

capaciteit van meer dan 75t per dag door middel van een of meer van de opgesomde activiteiten, ook onderhevig is aan de richtlijn. Nieuw zijn ook de punten 5.5 en 5.6 waar activiteiten met betrekking tot tijdelijke opslag en ondergrondse opslag van gevaarlijke afvalstoffen met een totale capaciteit van 50 t mee worden opgenomen in deze nieuwe richtlijn.

Bij categorie 6, andere activiteiten, vinden we ook enkele nieuwe activiteiten. Zo zijn de fabricage, in industriële installaties van één of meer van de volgende platen en panelen van hout: oriented strand board (OSB), spaanplaat of vezelplaat met een productiecapaciteit van meer dan 600m³ ook onderworpen aan de RIE.

Bij de activiteiten van 6.4 vinden we onder punt b) enkele verduidelijkingen. Zo is de bewerking en verwerking van dierlijke en plantaardige grondstoffen, zowel in gecombineerde als in afzonderlijke producten, voor de fabricage van levensmiddelen of voeder, met een productiecapaciteit in ton per dag van meer dan een bepaald gewicht dat afhankelijk is van het aandeel dierlijk materiaal in gewichtspercentage van de productiecapaciteit in eindproducten ook onderhevig aan deze richtlijn.

Tot slot worden ook nog volgens de RIE de volgende activiteiten tot deze categorie gerekend: het afvangen van CO₂-stromen van onder deze richtlijn vallende installaties voor geologische opslag overeenkomstig Richtlijn 2009/31/EG; de conservering van hout en houtproducten met behulp van chemische stoffen met een productiecapaciteit van meer dan 75m³ per dag, met uitzondering van de behandeling die uitsluitend gericht is op het voorkomen van sapvlekken; een niet onder het toepassingsgebied van Richtlijn 91/271/EG vallende zelfstandig geëxploiteerde behandeling van afvalwater dat door een onder hoofdstuk II vallende installatie is geloosd.

Als laatste verschilpunt zijn er nog enkele nieuwigheden in de lijst van verontreinigende stoffen die terug te vinden is in Bijlage II van de RIE. De RIE houdt niet enkel met stof rekening, maar ook met fijn stof bij de categorie lucht en heeft een nieuw punt onder de categorie water, dat de stoffen, benoemd in bijlage X van Richtlijn 2000/60/EG, aan deze lijst van verontreinigende stoffen toevoegt.

Deze wijzigingen en uitbreidingen aangaande de activiteiten die onderworpen zijn aan de richtlijn zijn het resultaat van onderzoek naar mogelijkheden tot verduidelijking of uitbreiding van de

werkings sfeer van de IPPC-richtlijn. Bij het desbetreffende onderzoek werd getoetst op welke vlakken kosteneffectieve verminderingen van industriële verontreiniging en emissies konden worden gemaakt. Op die manier werden ook activiteiten doelbewust buiten de werkingssfeer van de richtlijn gehouden omdat de milieuvoordelen te gering of de kosten te hoog zijn. Als voorbeelden hiervan worden door de Commissie aangehaald veehouderij, bepaalde vormen van afvalverwerking en aquacultuur²⁶.

3.2 Conclusie

Uit de vergelijking met de IPPC-richtlijn kan onthouden worden dat er op vier vlakken extra aandacht wordt besteed. Eerst en vooral wordt de toepassing van de BBT verstrengd. Er zijn minder mogelijkheden tot afwijkingen van de BBT en de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden en emissiegrenswaarden moet gebaseerd worden op de BBT-referentiedocumenten. Verder zijn de eisen rond rapportering en milieu-inspecties uitgebreid. De lidstaten moeten een systeem van milieu-inspecties opzetten om de relevante milieueffecten van de betrokken installaties te onderzoeken en worden verplicht een milieu-inspectieplan te voorzien. Ten derde wordt er meer aandacht geschonken aan de bescherming van bodem en grondwater doordat de exploitant een situatierapport moet opmaken. Tot slot wordt bijlage I, die de activiteiten bevat die zich onder de richtlijn situeren, verder uitgebreid. Deze uitbreidingen zijn terug te vinden bij de activiteiten onder 'stookinstallaties', 'minerale industrie', 'chemische industrie', 'opslag' en 'andere activiteiten'. Het gaat hier om activiteiten zoals stookinstallaties met een vermogen tussen 20 en 50 MW, de conservering van hout en houtproducten en de productie van houten panelen²⁷.

---

²⁶ SEC(2007) 1682/2, p.8

²⁷ COM/2007/0844, p.9

4 Veranderingen op Vlaams niveau

In dit onderdeel van deze studie werd nagegaan wat er is veranderd in de Vlaamse wetgeving. Eerst werd een beknopte schets gemaakt van de vroeger geldende wetgeving betreffende dit onderwerp. Daarna werd aan de hand van een verschillenanalyse van het decreet²⁸ dat voor de omzetting van de RIE zorgt, het daarbij horende verslag²⁹ en de VLAREM-trein 2012³⁰ meer inzicht verworven in de veranderingen bij de decreten en uitvoeringsbesluiten.

4.1 Historiek

In België werd reeds sinds de 19de eeuw een reglementering gehandhaafd voor potentieel hinderlijke of risicovol geachte inrichtingen voor de mens en het leefmilieu. Dit vormde dan ook het begin van de Belgische milieuwetgeving. België had al in 1946 een reglementering die kenmerken vertoonde van de Europese IPPC-regelgeving, die pas 50 jaar later in werking zou treden. Meer bepaald op 11 februari 1946 werd in België de eerste gecoördineerde regelgeving vastgesteld door de goedkeuring van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming of in het kort ARAB. Hierin was reeds een milieuvergunningssysteem opgenomen. Aan de grond van dit systeem werd toen reeds een lijst gehanteerd met een indeling van de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen. Potentieel minder hinderlijke inrichtingen vielen onder de vergunningverlenende bevoegdheid van lokale overheden. De potentieel meer hinderlijke inrichtingen werden onder de vergunningverlenende bevoegdheid van de provincies gebracht. De potentieel meer hinderlijke inrichtingen en de potentieel minder hinderlijke inrichtingen werden in klasse 1, respectievelijk

---

²⁸ Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *BS* 28 juni 2012.

²⁹ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging). Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Tine Eerlingen verslag, *Parl.St.* 1535 Vl.Parl. 2011-12, nr. 2.

³⁰ Verslag aan de leden van de Vlaamse Regering, Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu houdende omzetting van Europese richtlijnen en andere diverse wijzigingen. Vlaamse Regering, 2012.

klasse 2 ingedeeld. Bij de toen gehanteerde vergunningsprocedure was ook al inspraakmogelijkheid en beroepsmogelijkheid voor alle belanghebbenden voorzien.

Met de staatshervorming van 1980 werd 'leefmilieu' een gewestelijke bevoegdheid. In 1985 werd in Vlaanderen de geïntegreerde vergunning decretaal vastgelegd en werden verschillende vergunningssystemen samengevoegd in één vergunning. Het gedeelte betreffende milieu werd als het ware uit de ARAB-reglementering gehaald. De exploitatie- en uitbatingsvergunning werd samen met enkele andere milieugerelateerde vergunningen geïntegreerd tot één vergunning, de milieuvergunning. Dit gebeurde in het decreet betreffende de milieuvergunning van 28 juni 1985. Het opzet hiervan was het bekomen van een geïntegreerde preventie en bestrijding van de verontreiniging ter bescherming van de mens en het leefmilieu. In artikel 20 van dit decreet werd de mogelijkheid voorzien aan de Vlaamse Regering om algemene of per categorie van inrichting geldende milieuvoorwaarden toe te kennen. Dit kennen we nu als de algemene en de sectorale voorwaarden uit VLAREM II. Ook was er sinds toen reeds een bepaling die de vergunningverlenende autoriteit in de mogelijkheid stelde bij het verlenen van een vergunning bijzondere vergunningsvoorwaarden op te leggen.

Deze decretaal geïntegreerde vergunning trad effectief in werking op 1 september 1991, samen met het besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning van 6 februari 1991, gekend als VLAREM I. Hierbij werd net als bij de ARAB-reglementering voorzien in een indelingslijst van verschillende klassen. Wel werd vanaf dan een derde klasse toegevoegd voor de louter meldingsplichtige inrichtingen.

Op 1 juni 1995 werd het besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, ook wel VLAREM II genoemd, goedgekeurd. Deze bevatte de algemene en sectorale voorwaarden voor de preventie en bestrijding van verontreiniging voor hinderlijke inrichtingen. Vanaf dit moment werden in Vlaanderen de BBT gehanteerd en werden milieukwaliteitsnormen vastgesteld.

In 1999 werd de IPPC-richtlijn van 24 september 1996 omgezet in VLAREM I en II. Dit gebeurde met het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 1999.

4.2 Analyse

Via het decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid [DABM] en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)³¹ en het bijhorende verslag³² kunnen we enkele belangrijke verschilpunten detecteren.

In het decreet betreffende milieuvergunningen wordt nu uitdrukkelijk gesteld dat de milieuvorwaarden gebaseerd worden op de best beschikbare technieken. Hier moet ervoor gezorgd worden dat bij de vaststelling van deze milieuvorwaarden een geïntegreerde aanpak gehanteerd wordt en dat een hoog niveau van bescherming van de mens en het leefmilieu gewaarborgd wordt. Ook in het verslag³³ van het decreet tot wijziging van het milieuvergunningsdecreet, het DABM en het bodemdecreet wordt dit toegelicht door Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege. In dit verslag wordt gesteld dat in artikel 20 van het milieuvergunningsdecreet het begrip BBT verankerd zal worden als referentie in de vaststelling van de algemene, sectorale en bijzondere milieuvorwaarden. Verder wordt aan de Vlaamse Regering opdracht gegeven om te bepalen hoe de BBT worden vastgesteld en wordt er in

---

³¹ Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *BS* 28 juni 2012.

³² Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging). Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Tine Eerlingen verslag, *Parl.St.* 1535 VI.Parl. 2011-12, nr. 2.

³³ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging). Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Tine Eerlingen verslag, *Parl.St.* 1535 VI.Parl. 2011-12, nr. 2.

de mogelijkheid voorzien om door de Regering gevallen te bepalen waarin verder moet worden gegaan dan de toepassing van de BBT.

Er dient ook de nodige rechtsgrond gecreëerd te worden voor de omzetting van artikel 7 en 8 van de RIE. Deze artikelen bepalen dat de lidstaten de nodige maatregelen moeten treffen aangaande verplichtingen voor de exploitant en de overheid in geval van incidenten of ongevallen die het milieu significant beïnvloeden en in geval van inbreuken op de vergunningsvoorwaarden. De verplichtingen voor de exploitant worden opgenomen in het Milieuvergunningsdecreet en het creëren van de mogelijkheid tot het bepalen van de verplichtingen voor de overheid gebeurt in het Milieuhandhavingsdecreet.

In het decreet betreffende bodemsanering en bodembescherming werd het artikel 33bis bijgevoegd voor het situatierapport. Dit artikel stelt dat de door de Vlaamse Regering vergunningsplichtige risico-inrichtingen op initiatief en op kosten van de exploitant een oriënterend bodemonderzoek moeten uitvoeren naar aanleiding van de aanvang van de exploitatie. Dit oriënterend bodemonderzoek moet worden uitgevoerd voor de milieuvergunningsaanvraag vóór de exploitatie van de risico-inrichting bij de vergunningverlenende overheid wordt ingediend. Tevens moet ook het verslag van het oriënterend bodemonderzoek aan de OVAM bezorgd worden vóór de indiening van de milieuvergunningsaanvraag. Dit moet beiden op voorhand gebeuren omdat in overeenstemming met de RIE het situatierapport deel moet uitmaken van de milieuvergunningsaanvraag.

Om artikel 23 van de richtlijn om te zetten werd in het DABM, Titel XVI opgenomen dat de Vlaamse Regering nadere regels kan bepalen over hoe de toezichtopdrachten concreet moeten worden ingevuld. De richtlijn beschrijft immers op gedetailleerde wijze hoe deze toezichtopdracht door de toezichthouder concreet moet worden ingevuld. Er moet een systeem van milieu-inspecties opgezet worden zodat onderzoek van het volledig spectrum van relevante milieueffecten van de betrokken installaties mogelijk gemaakt kan worden. Voor alle installaties moet een milieu-inspectieplan zijn dat regelmatig getoetst en waar nodig bijgewerkt kan worden. De elementen die deze milieu-inspectieplannen moeten bevatten worden bepaald en op basis van deze inspectieplannen moet de bevoegde autoriteit geregeld programma's opstellen voor routinematige milieu-inspecties, waarbij de frequentie van de bezoeken ter plaatse voor de verschillende types

installaties moet worden vermeld. Daarnaast stelt artikel 23 van de RIE ook dat niet-routinematige controles uitgevoerd moeten worden om ernstige milieuklachten, milieuongevallen, incidenten en gevallen van niet-naleving van een vergunning zo snel mogelijk te onderzoeken. Na elk bezoek wordt ook voorgeschreven dat er een verslag opgesteld dient te worden met de relevante bevindingen. De bevoegde autoriteit moet er bovendien op toezien dat de exploitant binnen een redelijke termijn alle in het verslag vermelde noodzakelijke maatregelen neemt. Dit verslag moet ter kennis gebracht worden van de betrokken exploitant en openbaar gemaakt worden.

Naast aanpassingen aan het milieuvergunningsdecreet, het DABM en het bodemdecreet zal de omzetting van hoofdstuk II (deel dat betrekking heeft op de IPPC-richtlijn) van de RIE wijzigingen en toevoegingen teweeg brengen aan VLAREM I en II. Ook bij het VLAREBO zullen er veranderingen plaatsvinden, maar deze zullen gering zijn. Voor een belangrijk deel van de bepalingen van de RIE die betrekking hebben op de bodem en het grondwater bestaat er in Vlaanderen reeds een uitgewerkte regeling in het Bodemdecreet en het VLAREBO. De tekst³⁴ van het Vlaams Parlement betreffende het ontwerp van decreet tot wijzigingen van het milieuvergunningsdecreet, DABM en het bodemdecreet voorziet dan ook op deze punten niet de noodzaak veranderingen door te voeren met het oog op de omzetting van de RIE. De huidige Vlaamse bodemwetgeving voorziet immers reeds in een periodieke bodemonderzoeksplicht en in een bodemonderzoeks- en saneringsverplichting bij de sluiting van risico-inrichtingen. De installaties die in bijlage I van de RIE zijn opgenomen vielen reeds onder het toepassingsgebied van de Vlaamse bodemwetgeving. Daarom zijn aangaande deze punten geen verdere wetgevende stappen nodig betreffende het VLAREBO.

De verplichting om een situatierapport uit te voeren zoals opgenomen in artikel 33bis van het Bodemdecreet zal zijn gevolgen hebben in VLAREM I. De Vlaamse Regering zal in kolom 8 van de indelingslijst van VLAREM I aanduiden welke installaties onder het toepassingsgebied van deze nieuwe bodemonderzoeksplicht vallen. Er geldt dat de exploitant een oriënterend bodemonderzoek moet uitvoeren naar aanleiding van de aanvang van de exploitatie van een inrichting die, zoals

---

³⁴ Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *BS* 28 juni 2012.

hierboven aangegeven, aangeduid wordt in kolom 8 van VLAREM I. Het gaat hier over nieuwe inrichtingen. Inrichtingen die reeds in exploitatie waren op het moment van de inwerkingtreding van de nieuwe regeling (bestaande inrichtingen) en dus niet door de verplichting van art. 33bis gevat kunnen worden, zullen toch ook eenmalig een oriënterend bodemonderzoek moeten uitvoeren³⁵. Belangrijk voor de Vlaamse GPBV-inrichtingen is dat wanneer zij reeds ingedeeld werden als GPBV-inrichting vóór de inwerkingtreding van de RIE zij de verplichtingen van het nieuwe bodemonderzoekmoment moeten naleven voor 7 januari 2014. Hierbij moet vermeld worden dat wanneer bestaande inrichtingen, die in het kader van de exploitatie van de GPBV-installatie in het verleden reeds een oriënterend bodemonderzoek hebben laten uitvoeren, in principe vrijgesteld worden om een nieuw oriënterend bodemonderzoek uit te voeren, aangezien deze toen de 'nultoestand' al vastgelegd hebben. Bestaande inrichtingen die pas vanaf de inwerkingtreding van de RIE als GPBV-inrichting beschouwd worden, moeten de verplichtingen uitvoeren voor 7 juli 2015. Dit heeft ook zijn weerslag voor artikel 5, §7, van titel I van het VLAREM waarin bepaald wordt welke stukken moeten worden toegevoegd bij de milieuvergunningaanvraag voor een GPBV-installatie. In dit artikel wordt dus de bepaling opgenomen die de exploitant verplicht een verslag van oriënterend bodemonderzoek en een bodemattest, conform art. 33bis van het bodemdecreet, toe te voegen bij de vergunningaanvraag.

Verder wordt artikel 30bis, § 1, van titel I van het VLAREM aangevuld. In dit artikel staat de bepaling betreffende welke gegevens vermeld moeten worden in de beslissing over de vergunningaanvraag. Er wordt gesteld dat bepaalde gegevens m.b.t. de milieuvergunning van de GPBV-installatie publiek moeten worden gemaakt. Hieronder worden onder andere de titel van de BBT-referentiedocumenten verstaan die voor de betrokken installatie of activiteit relevant zijn en de manier waarop de vergunningsvoorwaarden (waaronder de emissiegrenswaarden) zijn vastgesteld in relatie tot de BBT en de emissieniveaus die met de BBT geassocieerd zijn alsook de

---

³⁵ Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *BS* 28 juni 2012.

specifieke redenen om een individuele afwijking van de emissiegrenswaarden toe te staan en de daaraan verbonden voorwaarden³⁶.

In Artikel 30bis, §2, worden enkele nieuwe bepalingen opgenomen³⁷. Zo wordt bepaald dat de vergunningsvoorwaarden van alle vergunningsplichtige inrichtingen (dus ook niet GPBV-installaties) nu ook passende eisen dienen te bevatten voor het regelmatig onderhoud en bewaken van maatregelen die worden genomen ter voorkoming van emissies in de bodem en het grondwater. Vervolgens wordt opgenomen dat alle vergunningsplichtige inrichtingen vergunningsvoorwaarden dienen te bevatten voor het beoordelen van de naleving van de emissiegrenswaarden of een verwijzing naar de elders omschreven toepasselijke eisen. Een andere nieuwe bepaling die opgenomen wordt, stelt dat voor GPBV-installaties de vergunningsvoorwaarden verplichtingen bevatten om de toezichthouder regelmatig en ten minste jaarlijks in kennis te stellen van informatie op basis van de resultaten van de monitoring van de emissies en van andere vereiste gegevens waarvan deze toezichthouder gebruik kan maken om de naleving van de vergunningsvoorwaarden te toetsen. Ook werd in dit artikel nog opgenomen dat de vergunningsvoorwaarden voor de GPBV-installaties, waarvoor conform het Bodemdecreet een oriënterend bodemonderzoek verplicht is, de op de inrichting van toepassing zijnde eisen bevatten inzake de periodieke monitoring van bodem en grondwater met betrekking tot relevante gevaarlijke stoffen die op het terrein kunnen worden aangetroffen.

Uit het verslag van VLAREM-trein 2012 blijkt verder nog dat bij artikel 30bis, §6, van titel I van het VLAREM een wijziging wordt doorgevoerd waarbij de bepaling wordt opgenomen dat voor alle inrichtingen van VLAREM de BBT de referentie vormen voor het vaststellen van vergunningsvoorwaarden. Daarenboven vormen voor GPBV-installaties de BBT-conclusies de referentie voor het vaststellen van vergunningsvoorwaarden. Wanneer er voor bepaalde GPBV-installaties nog geen BBT-conclusies zijn, gelden de BBT afkomstig van de BBT-

---

³⁶ Verslag aan de leden van de Vlaamse Regering, Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu houdende omzetting van Europese richtlijnen en andere diverse wijzigingen. Vlaamse Regering, 2012.

³⁷ Verslag aan de leden van de Vlaamse Regering, Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu houdende omzetting van Europese richtlijnen en andere diverse wijzigingen. Vlaamse Regering, 2012, p.31.

referentiedocumenten die door de Europese Commissie voor 7 januari 2011 zijn aangenomen, met uitzondering van de emissiegrenswaarden.

Daarnaast worden nog enkele punten toegevoegd aan artikel 30bis van titel I van het VLAREM. Zo bepaalt de nieuwe paragraaf 7 dat het vaststellen van strengere vergunningsvoorwaarden dan die welke haalbaar zijn door BBT (voor alle inrichtingen van VLAREM) en BBT-conclusies (voor GPBV-installaties) mogelijk is. In een volgende nieuwe paragraaf 10, zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot het vaststellen van emissiegrenswaarden voor GPBV-installaties. Deze bepalingen stellen dat de emissiegrenswaarden die opgelegd worden in de milieuvergunning niet hoger mogen zijn dan de met de best beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus [BBT-GEN's] uit de BBT-conclusies en uitgedrukt moeten worden in ofwel dezelfde of kortere periodes en voor dezelfde referentieomstandigheden als deze vastgesteld voor de BBT-GEN's uit de BBT-conclusies ofwel een langere periode of referentieomstandigheden die verschillen van deze vastgesteld voor de BBT-GEN's uit de BBT-conclusies. In dit laatste geval dient de Deputatie ten minste jaarlijks de resultaten van de monitoring van emissies te beoordelen, zodat kan worden nagegaan dat de emissies in normale bedrijfsomstandigheden niet hoger zijn dan de BBT-GEN's. Voorts is ook paragraaf 11 nieuw. Deze paragraaf voorziet de mogelijkheid aan GPBV-installaties voor een tijdelijke vrijstelling van ten hoogste negen maanden van BBT en BBT-conclusies voor technieken in opkomst. Na deze periode dient de techniek ofwel stopgezet te worden ofwel verder gebruikt te worden op voorwaarde dat de BBT-GEN's niet worden overschreden. Tot slot bepaalt de nieuwe paragraaf 12 van artikel 30bis van titel I van het VLAREM nog dat, met behoud van de op de inrichting van toepassing zijnde milieuvoorwaarden vastgesteld door titel II van het VLAREM, de eisen inzake monitoring in voorkomend geval gebaseerd moeten zijn op de in de BBT-conclusies beschreven conclusies inzake monitoring.

Artikel 32 van titel I van het VLAREM kent ook een aanpassing. In de eerste paragraaf, die betrekking heeft op de documenten die kosteloos door derden op het gemeentehuis kunnen worden geconsulteerd, wordt nu meer gespecificeerd dat de bevoegde autoriteit eigenlijk de toezichthouder is. Naast resultaten van de controle, voor alle inrichtingen, zal deze toezichthouder nu ook voor de GPBV-installaties beschikken over de resultaten van de monitoring van de emissies. Deze resultaten moeten nu ook ter beschikking van het publiek worden gesteld.

Voorts wordt er nog een nieuw artikel aan titel I van het VLAREM toegevoegd, namelijk artikel 33. Dit artikel geldt enkel voor GPBV-installaties en verplicht het ter beschikking stellen van informatie aan het publiek via het internet. Onder deze informatie wordt verstaan de beslissingen over milieuvergunningaanvragen, de vergunningen van mededelingen kleine veranderingen of de beslissingen tot wijzigingen of aanvullingen van de vergunningsvoorwaarden of de afwijkingen van de emissiegrenswaarden.

Artikel 41bis van titel I van het VLAREM wijzigt ook. Dit artikel bepaalt dat de vergunningsvoorwaarden van de GPBV-installaties geregeld dienen getoetst te worden en indien noodzakelijk bijgesteld. Deze toetsing dient te gebeuren door de afdeling Milieuvergunningen en zij kan een verzoek tot bijstelling van de vergunningsvoorwaarden indienen bij de deputatie. Een 2de punt in dit artikel bepaalt dat de toetsing, indien nodig de aanpassing van de vergunningsvoorwaarden en het voldoen aan deze vergunningsvoorwaarden dient te gebeuren binnen de vier jaar nadat de BBT-conclusies betreffende de hoofdactiviteit van de GPBV-installatie zijn gepubliceerd. Onder punt 4 van dit artikel vinden we een nieuwe bepaling die stelt dat er in ieder geval moet getoetst worden als aan een nieuwe of herziene milieukwaliteitsnorm moet worden voldaan.

Aan artikel 43 van titel I van het VLAREM werd een nieuwe paragraaf toegevoegd. Deze paragraaf regelt de verplichtingen van de exploitanten in geval van een schending van een milieuvoorwaarde.

Vervolgens wordt artikel 43quater nog toegevoegd aan titel I van het VLAREM. Dit artikel heeft betrekking op de verplichting van de exploitant van een GPBV-installatie om in het kader van de toetsing van de vergunningsvoorwaarden op vraag van de afdeling Milieuvergunningen de nodige gegevens over te maken aan deze afdeling.

In titel II van het VLAREM wordt een nieuwe afdeling 1.2.2bis toegevoegd. Deze afdeling betreffende de individuele afwijkingen op de emissiegrenswaarden voor GPBV-installaties laat de Vlaamse Minister toe om bij gemotiveerd besluit in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden toe te staan dan de BBT-GEN's voor GPBV-installaties.

Verder is artikel 2.8.1.1 in titel II van het VLAREM ook nieuw. Dit artikel stelt dat de Vlaamse minister er moet op toezien dat de algemene en sectorale milieuvorwaarden gelijke tred houden met de ontwikkelingen op het gebied van de BBT.

Ook artikel 2.8.1.2 van titel II van het VLAREM is nieuw en gaat over de opvolging van ontwikkelingen op het gebied van de BBT en de bekendmaking van nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies door de bevoegde autoriteiten. Belangrijke aanvulling hier is dat de Vlaamse minister het publiek hierover informeert.

Tot slot worden nog aanpassingen gemaakt aan het Milieuhandhavingsbesluit³⁸. Zo wordt onderafdeling III toegevoegd aan afdeling II van het Milieuhandhavingsbesluit³⁹. Deze onderafdeling regelt zaken betreffende uitoefening van toezichtsoopdrachten. Artikels 35/2 tot en met 35/8 bepalen dat de bevoegde toezichthouders een systeem van controles van de GPBV-installaties moeten opzetten waarbij het volledig spectrum van relevante milieueffecten van alle GPBV-installaties wordt afgedekt en bepaalt de modaliteiten ervan op het vlak van planning, programmering, uitvoering en rapportering van controles. Daarnaast zijn hierin ook bepalingen opgenomen die stellen dat binnen de vier jaar na bekendmaking van besluiten over BBT-conclusies een controle moet gebeuren bij de betrokken GPBV-installaties van de aan die BBT-conclusies getoetste en, indien noodzakelijk, geactualiseerde vergunningsvoorwaarden.

Voorts wordt in het Milieuhandhavingsbesluit⁴⁰ een nieuw artikel opgenomen, namelijk artikel 61. Dit artikel bepaalt in welke gevallen van schending van milieuvorwaarden bestuurlijke maatregelen moeten worden genomen door de bevoegde toezichthouders.

Nog nieuw is het artikel 79 van het Milieuhandhavingsbesluit⁴¹. Het bepaalt in welke gevallen van incident of ongeval veiligheidsmaatregelen moeten worden genomen door de bevoegde toezichthouders.

---

³⁸ Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, *BS* 10 februari 2009.

³⁹ Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, *BS* 10 februari 2009.

⁴⁰ Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, *BS* 10 februari 2009.

4.3 Conclusie

Samengevat kunnen we de veranderingen onderbrengen in vier categorieën. Deze categorieën zijn de verankering van de BBT's, emissiegrenswaarden, veiligheidsnet en naleving. Hieronder wordt dit kort toegelicht.

4.3.1 Verankering van de BBT's

Het gebruik van de BBT als ijkpunt voor de vergunningsprocedure moet voor een geïntegreerde benadering zorgen, zodat een hoog beschermingsniveau voor het milieu als geheel kan bereikt worden. De BBT-conclusies vormen de referentie voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden⁴².

4.3.2 Emissiegrenswaarden

Nieuw is dat er wordt gesteld dat de bevoegde autoriteit emissiegrenswaarden vaststelt die waarborgen dat de emissies onder normale bedrijfsomstandigheden niet hoger zijn dan de met de BBT geassocieerde emissieniveaus zoals vastgesteld in de BBT-conclusies. Verder bepaalt het ontwerp van decreet nog dat indien er verschillen zijn op vlak van waarden, perioden en referentieomstandigheden met deze met de BBT geassocieerde emissieniveaus uit de BBT-conclusies, er de nodige monitoringsverplichtingen voorzien worden om de conformiteit te toetsen⁴³.

---

⁴¹ Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, *BS* 10 februari 2009.

⁴² Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *Parl.St.* 1535, VI.Parl. 2012, nr.1, p.9

⁴³ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *Parl.St.* 1535, VI.Parl. 2012, nr.1, p.9

4.3.3 Veiligheidsnet

Met de invoering van de RIE is voor de bevoegde autoriteit de mogelijkheid gecreëerd om in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden vast te stellen. Dit kan op basis van een beoordeling van de economische milieukosten en –baten en rekening houdend met de technische kenmerken of de geografische ligging of de plaatselijke milieuomstandigheden. Wel mogen deze emissiegrenswaarden niet de eventueel toepasselijke, in de bijlagen bij de RIE opgenomen of nog vast te stellen, emissiegrenswaarden overschrijden die het zogenaamde “veiligheidsnet” vormen⁴⁴.

4.3.4 Naleving

Om een betere naleving te bewerkstelligen wordt voor de exploitant volgende verplichting vastgesteld. De exploitant moet de voor de toetsing noodzakelijke gegevens voorleggen. Ook de bevoegde autoriteit wordt verplicht om binnen de vier jaar na de bekendmaking van de besluiten over de BBT-conclusies, alle vergunningsvoorwaarden voor de betrokken installaties te toetsen en indien nodig aan te passen zodat deze ‘up to date’ zijn⁴⁵. Verder moeten de algemene bindende voorschriften aangepast worden zodat zij de ontwikkelingen op gebied van BBT volgen, om te voldoen aan de eisen betreffende de toetsing en bijstelling van de vergunningsvoorwaarden.

In dit kader wordt bijkomend voorzien in een systeem van inspectieplannen en –programma’s. Dit houdt in dat voor alle installaties een milieu-inspectieplan op nationaal, regionaal of plaatselijk niveau moet worden opgemaakt. De bevoegde overheid moet dit plan geregeld toetsen en indien nodig bijwerken. Ook worden in de RIE eisen gesteld betreffende routinematige en niet-routinematige milieu-inspecties en de frequentie van de bezoeken ter plaatste⁴⁶.

---

⁴⁴ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *Parl.St.* 1535, VI.Parl. 2012, nr.1, p.9

⁴⁵ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *Parl.St.* 1535, VI.Parl. 2012, nr.1, p.9

⁴⁶ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober

5 Theoretisch kader vergunningen

In dit deel gaan we vanuit een economisch perspectief dieper in op het theoretisch kader van vergunningen en meer bepaald van de milieuvergunning.

5.1 Vergunning

Een vergunning is een juridisch beleidsinstrument van de overheid. Door het verlenen van een vergunning stelt een bevoegd bestuursorgaan een recht vast of verleent het de toestemming voor een activiteit. In de wet- of regelgeving zijn heel wat verboden handelingen opgenomen die niet altijd ongewenst zijn. De overheid bepaalt wie in welke situatie en onder welke voorwaarden een vergunning krijgt voor een dergelijke handeling (van den Heuvel, 2005)⁴⁷.

Een vergunning stelt beperkingen die nageleefd moeten worden. De overheid moet hierop toezien zodat het doel van de vergunning zo goed mogelijk bereikt kan worden. Wanneer overtredingen vastgesteld worden kan de overheid sancties opleggen aan de vergunningnemer. De controle op de naleving is niet altijd evident. Van den Heuvel (2005) stelt dat de vergunning een integriteitsgevoelig beleidsinstrument is bij zowel de controle op de naleving als bij het verlenen van de vergunning zelf. Dit komt doordat over het algemeen voor vergunninghouders of –aanvragers van vergunningen grote financieel-economische en commerciële belangen verbonden zijn. Om het functioneren van het vergunningstelsel periodiek te evalueren gebruikt de overheid een evaluatieonderzoek. Dit is een doeltreffend middel om de noodzaak tot voortzetting, verandering of stopzetting van de vergunningverlening te beargumenteren en om inzicht te verkrijgen in het functioneren van het vergunningstelsel⁴⁸.

Het gebruik van een milieuvergunning als beleidsinstrument impliceert niet enkel baten voor het milieu, het brengt ook een heleboel kosten met zich mee. In de twee volgende delen zullen we dieper ingaan op de kosten en baten die het gebruik van een milieuvergunning met zich meebrengt

---

2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), *Parl.St.* 1535, VI.Parl. 2012, nr.1, p.10

⁴⁷ van den Heuvel, J.H.J. (2005). 'Beleidsinstrumentatie', p.63.

⁴⁸ van den Heuvel, J.H.J. (2005). 'Beleidsinstrumentatie', p.64.

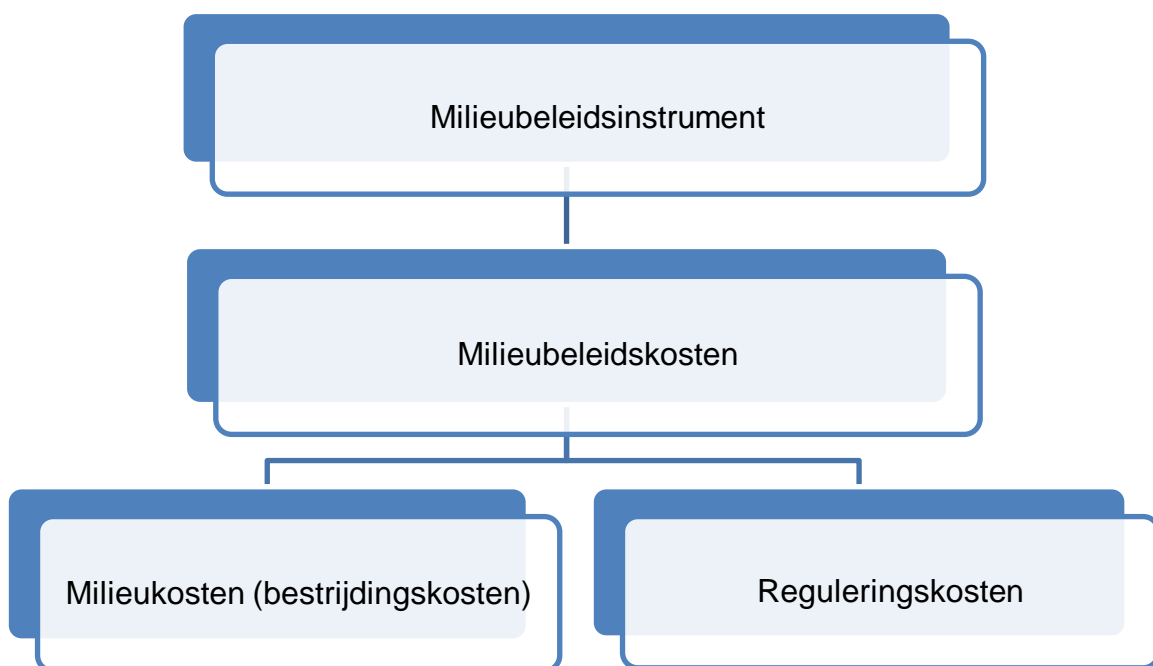

5.2 Kosten

Hieronder gaan we na welke kosten er verbonden zijn aan milieuvergunningen. Een vergunning is een beleidsinstrument van de overheid. Zulke instrumenten hebben als doel de actoren er toe aan te zetten om bepaalde milieumaatregelen te nemen. Het inzetten van zulk beleidsinstrument levert naast de baten voor het milieu ook aanleiding tot kosten. Deze kosten noemen we milieubeleidskosten. Met milieubeleidskosten worden de totale kosten die verbonden zijn aan de voorbereiding, uitvoering en handhaving van het milieubeleid bedoeld.

Uit een rapport in opdracht van de Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie [Departement LNE] door Idea Consult – Ecolas (2007) kunnen we twee soorten milieubeleidskosten onderscheiden, namelijk milieukosten en reguleringskosten (zie figuur 1)⁴⁹.

Figuur 1: Situering milieubeleidskosten

Bron: Idea Consult – Ecolas, (2007) 'Reguleringskostendatabank, Milieubeleidskosten', p. 9

---

⁴⁹ Idea Consult – Ecolas, (2007) 'Reguleringskostendatabank, Milieubeleidskosten', p. 9

5.2.1 Milieukosten

Milieukosten, zoals omschreven in het rapport 'Milieubeleidskosten, begrippen en berekeningsmethode' door het Departement LNE, zijn de kosten van de maatregelen die de verschillende doelgroepen en de overheid (moeten) nemen om aan het milieubeleid te voldoen. Milieukosten worden ook bestrijdingskosten (abatement costs) genoemd. Hieronder vallen de kosten voor de aankoop en installatie van technologieën nodig om de milieudoelstellingen te bereiken, samen met de eventuele extra kosten die gepaard gaan met het gebruik van de nieuwe productietechnieken (bv. extra personeel nodig voor de bediening en het onderhoud). Wanneer de genomen maatregelen aanleiding geven tot welvaartsverliezen in de betrokken markt en indirecte kosten, dan behoren deze ook tot de milieukosten⁵⁰.

$$\begin{aligned} \text{Milieukosten} = & \text{investeringskosten maatregelen} + \text{operationele kosten maatregelen} \\ & + \text{welvaartsverliezen} + \text{indirecte kosten} \end{aligned}$$

5.2.2 Reguleringskosten

Reguleringskosten zijn de kosten voor de regulerende overheid en de bijkomende kosten die doelgroepen maken als antwoord op de door de overheid ingezette milieubeleidsinstrumenten maar die niet rechtstreeks bijdragen tot het bereiken van de beoogde milieudoelstellingen⁵¹. Hieronder, in tabel 1, kunnen we zien dat de reguleringskosten ondergebracht worden bij de directe kosten. Departement LNE (2008) gaat ervan uit dat er geen indirecte reguleringskosten zijn, ofwel dat er enkel reguleringskosten zijn bij de direct door het milieubeleid aangesproken actoren⁵².

---

⁵⁰ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.10-11

⁵¹ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.11

⁵² Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.11

Tabel 1: Typologie van milieubeleidskosten

	MILIEUBELEIDSKOSTEN	
	Milieukosten	Reguleringskosten
DIRECTE KOSTEN	<i>Overheid – Budget Milieubeleid</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> - Investeringskosten en operationele kosten van door de overheid genomen milieumaatregelen (bvb. aankoop natuurgebied, installatie RWZI) - Netto uitbetaalde milieusubsidies (subsidies – belastingen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kosten van beleidsvoorbereiding - Ontvangen, verwerken en controleren informatie doelgroepen - Verspreiden van informatie naar doelgroepen - Kosten van handhaving
	<i>Doelgroepen – Milieulasten</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> - Investeringskosten en operationele kosten van milieumaatregelen inclusief belastingen en subsidies - Welvaartsverlies (kosten van daling productiehoeveelheid of activiteitsniveau) 	<ul style="list-style-type: none"> - Informatie opzoeken - Dossiers opmaken en indienen bij overheid - Kosten van geschillenafhandeling - Wachtijdskosten
INDIRECTE KOSTEN	<ul style="list-style-type: none"> - Welvaartsverliezen op afgeleide markten - Gevolgen voor productkwaliteit, marktstructuur, productiviteit en innovatie 	
<small>Op basis van EPA 2000; Meynaerts et al., 2003; Pearce et al., 2006; Proost et al., 2002 Bron: Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.10</small>		

Reguleringskosten kunnen we op verschillende manieren bekijken. Bij een eerste manier kijken we naar de fase in de reguleringsketen waarop de reguleringskosten zich voordoen. Een tweede manier is om te kijken naar de actor bij wie de reguleringskosten zich voordoen. Zo kunnen we reguleringskosten bekijken vanuit het standpunt van enerzijds de overheid en anderzijds vanuit de doelgroep waartoe het milieubeleid zich strekt. Hieronder gaan we verder in op deze typologieën van reguleringskosten.

5.2.2.1 Reguleringskosten volgens fase

Uit de studie van 'Idea Consult – Ecolas' in opdracht van het Departement LNE kunnen we stellen dat we de reguleringskosten volgens de fase van de reguleringsketen indelen. De reguleringsketen heeft drie fasen. De eerste fase houdt het opstellen, aankondigen en voorbereiden van het milieubeleid voor. Deze fase is de normstelling. De tweede fase is de uitvoering van het milieubeleid en noemen we de normtoepassing. De derde en laatste fase bestaat uit de handhaving en wordt normhandhaving genoemd.

Overeenkomstig met de fase van de reguleringsketen kunnen we dus spreken van normstellingskosten, toepassingskosten en handhavingskosten.

Normstellingskosten zijn alle kosten van het milieubeleid die voorafgaan aan de feitelijke uitvoering. Deze kosten vallen grotendeels ten laste van de regulerende overheid. Het gaat hier meer concreet over de kosten voor de opmaak van de regelgeving en beleidsvoorbereidende studies. Voor de doelgroepen bestaan de kosten in deze fase vooral uit de tijd die ze spenderen aan overleg met de overheid bij de voorbereiding van het nieuwe beleid. Aangezien deze kosten voor de Vlaamse Overheid en de bedrijven verwaarloosbaar zijn, wordt hier niet verder op ingegaan.

Toepassingskosten zijn kosten die gemaakt worden bij de uitvoering van het milieubeleid. Een voorbeeld hiervan zijn de kosten die gepaard gaan met het aanvragen van een milieuvergunning of voor de overheid kosten die gepaard gaan met het beoordelen van deze aanvraag. Deze toepassingskosten vloeien meestal voort uit de zogenaamde informatieverplichtingen. Een informatieverplichting houdt een verplichting in om informatie te verzamelen en te verwerken om deze vervolgens over te maken aan, of ter beschikking te houden voor, de overheid of een derde partij⁵³. De kosten die doelgroepen maken om deze informatieverplichtingen na te leven zijn administratieve lasten. Voor de overheid spreken we hier van beheerskosten. Dit zijn de kosten die de overheid maakt om de verkregen informatie van de actoren te ontvangen, te verwerken en te controleren⁵⁴. De toepassingskosten voor de bedrijven zullen door de implementatie van de RIE eerder gering blijven. Voor de invoering van de RIE hadden de Vlaamse GPBV-bedrijven immers

---

⁵³ Idea Consult – Ecolas, (2007) 'Reguleringskostendatabank, Milieubeleidskosten', p. 11-12

⁵⁴ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.11

ook al informatieverplichtingen en de daaraan verbonden administratieve lasten. Dezelfde redenering geldt voor de beheerskosten aan de kant van de overheid. Toch dient hierbij opgemerkt te worden dat de exploitanten van de inrichtingen op korte termijn een verhoging van deze administratieve lasten verwachten. Dit blijkt uit het onderzoek dat later in dit werk aan bod komt.

Handhavingskosten ten slotte zijn de kosten voor de overheid en de doelgroepen die gepaard gaan met het toezicht op het milieubeleid en de sanctionering van eventuele overtreders⁵⁵. Enkele voorbeelden hiervan die door Idea Consult gegeven worden zijn gerechtskosten, de kosten voor de overheid van het uitbouwen van monitoring en inspecties en voor de doelgroepen de kost van het begeleiden van milieu-inspecteurs bij hun controles. Deze kosten zullen toenemen. Aan de kant van de bedrijven zal deze kost licht toenemen aangezien de frequentie van de inspecties verhoogd zal worden. Aan de kant van de overheid zal de impact een stuk groter zijn. Zo is er om te voldoen aan de nieuwe verplichtingen betreffende de handhaving en in het bijzonder de inspecties een uitbreiding van het overheidspersoneel nodig. Hier wordt verder op ingegaan in deel 6 van dit werk.

5.2.2.2 Reguleringskosten volgens actor

Wanneer we de reguleringskosten volgens actor bespreken maken we onderscheid tussen twee actoren. De overheid en de doelgroep van het beleid. Voor de overheid spreken we hier van *publieke reguleringskosten* en voor de doelgroepen gaat het hier om *private reguleringskosten*.

De publieke reguleringskosten bestaan uit beheerskosten, kosten van beleidsvoorbereiding en handhavingskosten⁵⁶.

Vanuit het perspectief van de doelgroep bestaan de reguleringskosten uit administratieve lasten, in mindere mate ook kosten van voorbereiding en handhaving van het beleid, kosten voor het verkrijgen van informatie over het milieubeleid waarbij zij betrokken zijn en wachttijdskosten⁵⁷. Deze laatste kost is moeilijk monetair waardeerbaar maar zorgt toch voor een aanzienlijke reguleringskost. Met wachttijdkosten worden de kosten bedoeld die veroorzaakt worden door de

---

⁵⁵ Idea Consult – Ecolas, (2007) 'Reguleringskostendatabank, Milieubeleidskosten', p. 12

⁵⁶ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.11

⁵⁷ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.11

tijd die de overheid nodig heeft om beslissingen te nemen bijvoorbeeld in milieudossiers. Bij een milieuvergunning is dit bijvoorbeeld de tijd die nodig is voor het verkrijgen van een milieuvergunning.

In tabel twee hieronder vinden we een illustratief voorbeeld van Idea Consult waarbij een niet exhaustief overzicht gegeven wordt van de reguleringskosten in het geval van een milieuvergunning.

Tabel 2: Niet exhaustief voorbeeld reguleringskosten Milieuvergunning

(NSK = Normstellingskosten, TK = Toepassingskosten, HK = Handhavingskosten)

	Publieke reguleringskosten		Private reguleringskosten
	Lagere overheden/ publieke instanties	Vlaamse administratie	Doelgroepen (bedrijven/ burgers)
NSK	<ul style="list-style-type: none"> - Vergaderen belanghebbenden, advies geven, informatie verschaffen 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemeen beleidsvoorbereidend onderzoek - Bepaling (binnen VLAREM) van sectoriële voorwaarden – eventueel via betaalde uitbesteding voor onderzoek normstelling door derden - Vergaderen met belanghebbenden over ontwerp van (nieuwe) milieuvergunning-procedures 	<ul style="list-style-type: none"> - Doelgroepenoverleg op uitnodiging van de overheid ikv nieuwe ontwerpnormen (tijd voor informatie zoeken en vergaderen) - Acties, niet procedureel vastgelegd door de wet (belangenvertegenwoordiging, spontane sensibiliseringsactie,...)
TK	<ul style="list-style-type: none"> - Informatie verschaffen aan bedrijven over procedure & inhoud vergunning, ... - Behandeling aanvraag: controle inhoud, organisatie openbaar onderzoek, behandelingen bezwaren,... - Doorsturen dossier in geval van beroep naar het Departement LNE - Rapportering naar de administratie toe - Controle(s) bij de betrokken inrichtingen tijdens aanvraag 	<ul style="list-style-type: none"> - Verspreiding beroepsdossier door afdeling Milieuvergunningen aan adviesverlenende instanties - Controle(s) bij de betrokken inrichtingen door afdeling Milieuvergunningen tijdens aanvraag 	<ul style="list-style-type: none"> - Opstelling aanvraag - Betaling van dossierkost aan uitvoerende overheden - Milieuvergunning-dossier bestuderen bij een openbaar onderzoek - Aantekenen bezwaar - Gereduceerd productportfolio, sluiting,...
HK	<ul style="list-style-type: none"> - Archivering data en dossiers (software en tijd voor verwerking monitoringdata, controle dossiers,...) 	<ul style="list-style-type: none"> - Regelmatige controle bij de betrokken inrichtingen door afdeling Milieuvergunningen na aflevering vergunning (toezicht) - Archivering dossiers (toezicht) - Opvolging sanctionering (sanctie) 	<ul style="list-style-type: none"> - Rapportage monitoringvereisten van vergunning - Voorbereiding/ assistentie controlebezoeken

Bron: Idea Consult – Ecolas, (2007) 'Reguleringskostendatabank, Milieubeleidskosten', p. 17

5.2.3 Private en maatschappelijke kosten

Voor het berekenen van de milieubeleidskosten is het belangrijk een onderscheid te maken tussen enerzijds het standpunt van de doelgroep die de milieumaatregelen uitvoert en anderzijds het standpunt van de maatschappij in haar geheel. Voor de doelgroep spreken we van private kosten en voor de maatschappij in haar geheel van maatschappelijke kosten.

De private kosten van een milieumaatregel zijn dus voor elke betrokkene gelijk aan de milieulast die hij draagt⁵⁸. De milieulast van een betrokkene zijn de milieukosten (na belastingen en subsidies) plus de reguleringskosten die zij ondervinden om zich met de regelgeving in orde te stellen. De milieulasten worden ook nalevingskosten genoemd⁵⁹.

De maatschappelijke kosten van een milieumaatregel zijn de totale kosten die de maatschappij draagt voor het gevoerde milieubeleid. Dit is de som van alle productiemiddelen die, doordat ze ingezet worden voor het milieubeleid, niet meer gebruikt kunnen worden om andere doelstellingen te bereiken plus de eventuele welvaartsverliezen en andere indirecte kosten⁶⁰. Voor het berekenen van de maatschappelijke kosten moet wel opgepast worden dat de private kosten exclusief belastingen en subsidies zijn. Dit is immers op het niveau van de maatschappij enkel een herverdeling tussen de overheid en de actoren uit de doelgroep. In het kader van dit werk zijn deze kosten minder van belang maar is het wel nuttig om hiervan een algemeen beeld te hebben en te weten dat hier rekening mee moet worden gehouden om de totale impact van de richtlijn te begrijpen. In dit werk ligt de nadruk op de impact die de GPBV-bedrijven en de Vlaamse Overheid zullen ondervinden.

---

⁵⁸ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.16

⁵⁹ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.12

⁶⁰ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.16

5.2.4 Welvaartsverlies

Om het welvaartsverlies van een milieubeleidsmaatregel te bepalen is het nodig om eerst de directe en indirecte kosten kort toe te lichten.

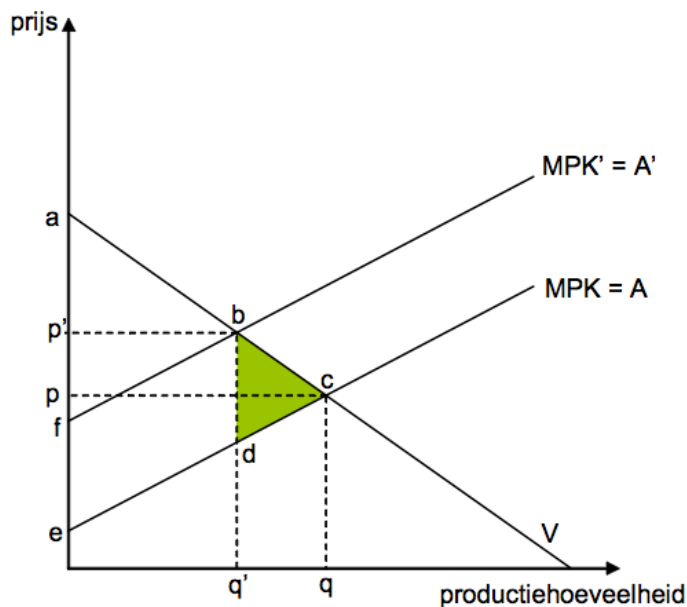
Het Departement LNE (2008) geeft een omschrijving van de directe en indirecte kosten van het milieubeleid. De directe kosten van het milieubeleid zijn kosten die voortvloeien uit wijzigingen op de direct door het milieubeleid geïmplementeerde markt. Dit zijn dus de milieukosten en reguleringskosten zoals eerder besproken plus kosten die gepaard gaan met de verandering van het marktevenwicht in de direct betrokken sector (welvaartseffecten). Deze directe kosten worden gedragen door de direct betrokken partijen van het milieubeleid bestaande uit de doelgroep van het beleid en de regulerende overheid.

Voor de bespreking van de welvaartseffecten maken we gebruik van figuur 2. We veronderstellen een perfect competitieve markt en maken gebruik van een partiële evenwichtsanalyse. Op de figuur zien we de vraag $[V]$ en aanbod $[A]$ naar een product, voor de invoer van een milieubeleidsmaatregel. Stel nu dat de bedrijven die dit product produceren onderworpen worden aan een milieubeleidsmaatregel zoals een milieuvergunning. Dit zou inhouden dat de bedrijven in kwestie als gevolg van de kosten die gepaard gaan met de milieubeleidsmaatregel hun kosten zullen zien stijgen. Op de figuur wordt dit aangegeven door een stijging van de marginale productiekost $[MPK]$ van MPK naar MPK' . Aangezien het aanbod wordt bepaald door de MPK verschuift de aanbodscurve van A naar A' . Dit houdt in dat de bedrijven voor dezelfde prijs een kleinere hoeveelheid van het product willen aanbieden. De producenten zullen proberen om deze stijging van hun productiekosten door te rekenen in de prijs die de consumenten moeten betalen voor het product. De prijs zal dus stijgen van p naar p' , wat als gevolg heeft dat de gevraagde hoeveelheid zal dalen van q naar q' . Deze prijs en hoeveelheidseffecten beïnvloeden de welvaart in de samenleving. De welvaart van de samenleving kunnen we bepalen door het totale surplus te bekijken. Het totale surplus bestaat uit producentensurplus en consumentensurplus. Het producentensurplus is het verschil tussen de prijs die de producenten ontvangen en de marginale productiekosten. Op de figuur is het producentensurplus zonder de milieubeleidsmaatregel gelijk aan de oppervlakte van driehoek pce . Na de maatregel is het producentensurplus gelijk aan de oppervlakte van driehoek $p'bf$. Het consumentensurplus is het verschil tussen de maximale prijs die

de consumenten bereid zijn te betalen, wat door de vraagcurve wordt voorgesteld, en de werkelijke prijs die ze moeten betalen. Het consumentensurplus is initieel, voor de milieubeleidsmaatregel, gelijk aan de oppervlakte van driehoek acp . Na de beleidsmaatregel is dit de oppervlakte van driehoek abp' .

Voor de maatregel was de bijdrage tot de totale welvaart gelijk aan oppervlakte ace , na de maatregel is dit nog maar gelijk aan de oppervlakte van driehoek abf . Een deel van de daling tot bijdrage aan welvaart kunnen we toeschrijven aan de milieukosten en reguleringskosten van de genomen maatregel. Dit komt overeen met de oppervlakte van $bdef$. Daar komt nog het extra verlies bij van oppervlakte bcd , het welvaartsverlies of ook wel deadweight loss genoemd. Dit is het verschil tussen wat de consumenten bereid zijn te betalen en de productiekost (voor de milieumaatregel) van de daling in de verhandelde hoeveelheid⁶¹.

Figuur 2: Welvaartsverlies milieumaatregel

V: Vraagcurve; A: Aanbodcurve; MPK: Marginale productiekost

Bron: Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.13

⁶¹ Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.14

Tot slot worden de indirecte kosten van het milieubeleid kort toegelicht. Deze kunnen aan de hand van een algemeen evenwichtsmodel in rekening gebracht worden. Indirecte kosten zijn de kosten van het milieubeleid die zich voordoen op andere markten, buiten de rechtstreeks beoogde doelgroep van het gevoerde milieubeleid. Een voorbeeld hiervan is doordat de prijzen en hoeveelheden veranderen op de markt van de beoogde doelgroep ook de prijzen van andere sectoren kunnen veranderen op termijn. Dit worden spill-overs genoemd. Dit betekent dat vraag- en aanbodrelaties veranderen op afgeleide markten.

Het berekenen van de indirecte kosten is echter een moeilijke materie. Zo zijn een heleboel indirecte effecten in de praktijk moeilijk monetariseerbaar waardoor ze enkel kwalitatief geanalyseerd kunnen worden⁶². Met dit werk beogen we de verandering van de directe kosten te bespreken en is het bijgevolg niet nodig om dieper in te gaan op de indirecte kosten.

5.3 Baten

Het gebruik van een milieubeleidsmaatregel zoals de milieuvergunning brengt natuurlijk ook positieve effecten met zich mee. Deze worden de milieubaten genoemd. Het gaat hier over de milieuschade die voorkomen, verminderd of hersteld wordt door de milieumaatregel.

Uit het rapport van het Departement LNE blijkt dat de milieubaten meestal in drie verschillende categorieën worden onderverdeeld. Een eerste categorie zijn de positieve effecten op de menselijke gezondheid en het welzijn. De tweede categorie zijn de ecologische baten en de derde categorie is de vermeden materiaalschade.

Onder de eerste categorie, de positieve effecten op de menselijke gezondheid en het welzijn, vinden we een daling van de mortaliteit en morbiditeit en verbetering van de leefbaarheid terug.

Bij de tweede categorie van milieubaten vinden we de ecologische baten. Hieronder vallen vermarktbare producten, indirect vermarktbare producten en de helemaal niet vermarktbare producten. In tabel drie hieronder wordt een voorbeeld van elk gegeven. Deze baten hangen

---

⁶² Meynaerts, E., Ochelen, S., & Vercaemst, P. (2003) 'Milieukostenmodel voor Vlaanderen Achtergronddocument', p. 32

allemaal samen met de gebruikswaarde van het milieu. Milieugoederen kunnen echter ook een waarde hebben zonder ze te gebruiken. Het is de waarde die men hecht aan het goed omdat het bestaat en in de toekomst beschikbaar is.

De derde categorie milieubaten is de vermeden materiaalschade. Dit houdt niet enkel de vermeden kosten aan onderhoud en herstellingen in, maar ook bijvoorbeeld de vermeden esthetische schade aan een gebouw.

Aangezien dit werk niet de intentie heeft om de milieubaten van de invoering van de RIE te meten gaan we niet verder in op deze materie dan deze korte schets van de verschillende soorten milieubaten.

Tabel 3: Soorten milieubaten en voorbeelden

Soorten baten	Voorbeelden
Menselijke gezondheid en welzijn <ul style="list-style-type: none"> - Mortaliteit - Morbiditeit - Leefbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Vermindering van het risico op vroegtijdig overlijden door kanker - Vermindering van het risico op kanker - Vermindering van geurhinder en geluidshinder
Ecologische baten <ul style="list-style-type: none"> - Vermarktbaar producten - Indirect vermarktbaar producten - Niet vermarktbaar producten - Niet gebruikswaarde: bestaanswaarde en legaatwaarde 	<ul style="list-style-type: none"> - Voorziening van water en voedsel - Matiging van het aantal overstromingen - Voorziening van recreatieve mogelijkheden - Waarde die gehecht wordt aan het (voort)bestaan van ijsberen
Materiaalschade	Vermindering van de kosten voor onderhoud en herstel gebouwen

Bron: Departement LNE, (2008) 'Milieubeleidskosten, Begrippen en berekeningsmethode', p.7

6 Kleinschalig vooronderzoek

In dit deel worden de resultaten besproken van de vragenlijsten voor de GPBV-bedrijven en het interview met meneer Baeten, diensthoofd Beste Beschikbare Technieken en Erkenningen van het departement LNE - afdeling Milieuvergunningen.

6.1 Vooronderzoek bij de GPBV-bedrijven

Om na te gaan wat er bij de GPBV-bedrijven leeft en wat zij denken dat voor hen de grootste veranderingen zullen zijn werd er een vragenlijst opgestuurd naar alle GPBV-bedrijven van de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams Brabant. De respons bleef desondanks erg laag. Ook na een oproep via de site en de nieuwsbrief van het VMx VZW bleven de reacties uit. Het VMx vzw biedt professionele ondersteuning aan de milieuprofessional bij de uitoefening van zijn/haar beroep door middel van belangenbehartiging, informatieverstrekking en vorming. Rekening houdende met het groot aantal aangesloten leden van het VMX bleven langs deze weg ook de reacties erg beperkt.

Enkel zeven GPBV-bedrijven hebben gevolg gegeven aan de naar hen opgestuurde vragenlijst. Uit de antwoorden van deze zeven bedrijven blijkt wel dat zij in grote lijnen dezelfde verwachtingen hebben betreffende de impact van de Richtlijn Industriële Emissies. Hieronder zullen de antwoorden toegelicht worden. De antwoorden kunnen teruggevonden worden in bijlage 1.

Bij een eerste vraag betreffende de algemene impact van de Richtlijn Industriële Emissies zien we dat de meeste bedrijven drie dezelfde punten aanhalen. Vijf van de zeven bedrijven halen aan dat de BREF's en de daarbij horende BBT-GEN's aan belang zullen toenemen in de vergunningsvoorwaarden. Een tweede punt dat herhaaldelijk genoemd wordt, zijn de nieuwe eisen rond bodem- en grondwatermonitoring. Verder halen de GPBV-bedrijven nog de verstrenging van het toezicht aan. Dit door middel van een verhoging van de inspectiefrequentie.

Wanneer gevraagd wordt naar de gevolgen voor de eigen GPBV-installatie geven de bedrijven aan dat het daarvoor nog wat vroeg is. Het is nog wachten op de BREF's en de daarbij horende BBT-GEN's om vast te stellen hoe groot de impact zal zijn. Wel wordt aangegeven dat men verwacht extra kosten te hebben om de BREF studies en de BBT-GEN's die hierin vastgelegd worden op te

volgen. Drie bedrijven geven ook aan dat ze geen grote impact verwachten omdat ze reeds aan de BBT en het VLAREM voldoen.

De kosten die de GPBV-bedrijven die meegewerkt hebben aan deze studie voorzien, zijn in eerste instantie voornamelijk administratieve kosten. Hierbij worden vooral de extra kosten bedoeld die gepaard gaan met de opvolging van de BREF's en de BBT-GEN's. Dit wordt echter niet als een grote extra kost gezien aangezien de bedrijven hier reeds voor de invoering van de nieuwe richtlijn mee bezig waren. Het is wel bijzonder dat de GPBV-bedrijven uitgaan van een stijging van de administratieve lasten. Reeds eerder in deel één van dit werk werd immers aangehaald dat met de invoering van de RIE de administratieve lasten geacht worden te dalen met 32 miljoen euro per jaar. Als we weten dat er ongeveer 52 000 GPBV-installaties zijn die onder deze RIE vallen dan betekent dit toch een vermindering van de administratieve lasten van ongeveer 615 euro per jaar per GPBV-installatie.

Op de lange termijn worden grotere kosten verwacht. Deze zullen vooral bestaan uit operationele kosten en investeringskosten zoals bijvoorbeeld investeringen voor de implementatie van nieuwe technieken. Schattingen van deze kosten werden door de bedrijven nog niet gemaakt en zullen ook afhankelijk zijn van bedrijf tot bedrijf. Wel werd opgemerkt dat naarmate de BBT-GEN's lager worden de marginale verwijderingskosten exponentieel zullen toenemen. Hiermee wordt bedoeld dat wanneer de toegelaten emissieniveaus strenger worden de kosten hoger en hoger zullen worden om aan dat ene niveau strenger te voldoen.

Ten laatste werd gevraagd naar de algemene indruk van de Richtlijn Industriële Emissies. Hierbij kwamen enkele bedenkingen naar voor. Zo werd opgemerkt dat onder de RIE de individuele lidstaten nog afwijkingen kunnen aanvragen voor de toepassing van de BBT-GEN's. Er wordt gevreesd dat Vlaanderen deze mogelijkheid links zal laten liggen terwijl andere lidstaten hier wel gebruik van zullen maken waardoor het gelijk speelveld dat men wil bekomen ver zoek is. Ook werd opgemerkt dat eenzelfde normenkader wordt gegenereerd zonder de meetmethode voor deze normen binnen de EU af te stemmen en uniform te maken. Hierbij wordt de vraag gesteld hoe inspecties in andere lidstaten verlopen. Een suggestie werd gedaan om een "EU inspectiebenchmark" uit te voeren. Daarnaast wordt ook nog gesteld dat het jammer is dat de RIE beperkt is tot GPBV-installaties terwijl er mogelijk ook in andere takken van de industrie en de

maatschappij sterke verbeteringsmogelijkheden zijn, waardoor dit een gemiste kans is. De striktere handhaving en inspecties worden als een positieve zaak ondervonden, maar men zegt hier ook bij dat het risico bestaat dat de nu al veelvuldig geïnspecteerde industrieën nogmaals de dupe worden, terwijl anderen nog meer de dans ontspringen omdat zij niet als GPBV-bedrijf worden ingedeeld. Ten laatste wordt aangegeven dat niet alle industrieën gelijk zijn, ieder bedrijf heeft zijn specifieke aspecten waardoor sommige normen net wel of net niet realistisch zijn. Hierbij wordt gehoopt dat de implementatie van de RIE voorziet in voldoende vrijheid en ruimte voor specifieke benaderingen om tot verbetering te komen en dat men niet vervalt in een administratieve en controlerende bureaucratie, wat veel tijd en moeite kost, maar geen toegevoegde waarde heeft voor het milieu.

6.2 Vooronderzoek bij de overheid

In dit deel van de paper wordt de impact van de Richtlijn Industriële Emissies bekeken vanuit het perspectief van de overheid. Om hier meer inzicht in te krijgen werd de heer Baeten gecontacteerd en geïnterviewd. De heer Baeten is huidig diensthoofd Best Beschikbare Technieken en Erkenningen van het departement LNE - afdeling Milieuvergunningen. Een schriftelijke verslag van het gesprek met de heer Baeten kan u terugvinden in bijlage 2.

Uit het interview met de heer Baeten blijkt dat er door de RIE ongeveer 250 nieuwe GPBV-bedrijven bij zullen komen in Vlaanderen. Wat het totaal brengt op om en bij de 1700 GPBV-bedrijven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds veeteelt GPBV-activiteiten en anderzijds industriële GPBV-activiteiten. De RIE zorgt enkel voor veranderingen binnen de categorie van de industriële GPBV-installaties.

Wat de vergunningverlening betreft, verwacht de heer Baeten geen grote wijzigingen. Hij stelt dat het voor sommige landen een heel nieuw systeem is maar dat wij in België al een heel vergelijkbaar systeem hadden. Zo is het geen geheim dat het VLAREM een inspiratie was voor de oorspronkelijke GPBV-richtlijn. Ook de integrale benadering die de RIE naar voren schuift, werd bij ons reeds toegepast. De heer Baeten vertelt verder nog dat bij de milieuvergunningsvoorwaarden, de BBT-conclusies bindend worden, in het bijzonder wat betreft de met 'de best beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus'. Het is nu verplicht om in de vergunningsbeslissing zwart

op wit te bewijzen dat een ijking aan de BBT-conclusies is uitgevoerd. Deze verplichting geldt ook voor de BBT-GEN's. Tot nu zijn er nog maar twee BBT-conclusies aangenomen en gepubliceerd in het Europees publicatieblad, één voor de sector ijzer- en staalproductie en één voor de glasindustrie.

Naast vergunningverlening is er ook de naleving en opvolging van de regelgeving. Dit valt onder de milieu-inspectie. Op Europees niveau werden tijdens de evaluatiestudies, voorafgaand aan de RIE, grote verschillen vastgesteld op vlak van milieu-inspecties. Hierdoor is de nieuwe richtlijn dit veel strikter gaan bepalen, zegt de heer Baeten. Dit heeft ook zijn gevolgen voor Vlaanderen. Zo werd vroeger geen frequentie vastgelegd betreffende de inspecties. Nu moeten deze verplicht om de drie jaar plaatsvinden. De eisen die gelden voor milieu-inspecties werden tevens ook gewijzigd en verduidelijkt door de RIE. Door dit alles zijn er in Vlaanderen 52 extra milieu-inspecteurs nodig om de RIE volledig uit te voeren. De heer Baeten voegt er wel aan toe dat dit een schatting is en dat het nog ervaring zal vereisen om te toetsen of dit aantal een correcte weerspiegeling is van de noden. Doordat er nogal wat onzekerheid omtrent dit getal van 52 extra milieu-inspecteurs heerst, heeft de Vlaamse Regering beslist om niet van in het begin 52 extra personeelsleden toe te wijzen maar te starten met de helft. In eerste instantie zou dit dus neerkomen op 26 extra milieu-inspecteurs voor de afdeling milieu-inspectie. Verder zijn ook tien extra personen nodig voor de afdeling milieuvergunningen en 1 extra personeelslid voor OVAM.

Uit het milieuhandhavingsrapport⁶³ van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving blijkt dat in 2011 het aantal toezichthouders van de Afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE op 99 stond. Het aantal toezichthouders van de Afdeling Milieuvergunningen van het Departement LNE bedroeg 74 en bij de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen van het Departement LNE waren 16 toezichthouders.

Dit wil zeggen dat ten opzichte van 2011 nu ongeveer 26% meer toezichthouders nodig zijn op de Afdeling Milieu-inspectie, ongeveer 13,5% meer op de Afdeling Milieuvergunningen en ongeveer 6% meer op de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen.

---

⁶³ Milieuhandhavingsrapport 2011, Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, 2013.

Uit Tabel 3 van het milieuhandhavingsrapport 2011 blijkt dat in 2011 door de Afdeling Milieu-inspectie 11923 milieuhandhavingscontroles uitgevoerd werden. 549 controles door de Afdeling Milieuvergunningen en 260 door de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen.

Wanneer nu de berekening verdergezet wordt, zal de Afdeling Milieu-inspectie met de 26 extra milieu-inspecteurs ongeveer 3400 extra milieuhandhavingscontroles kunnen uitvoeren, de Afdeling Milieuvergunningen bij benadering 74 extra controles en de Afdeling Land en bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen ongeveer 16 extra controles.

Tot slot haalt de heer Baeten nog aan dat de impact van de RIE op de bedrijven nog voor een stuk 'glazenbolkijken' is. Dit komt omdat het afhankelijk is van de uitkomsten van de BBT-conclusies. Deze BBT-conclusies worden opgemaakt aan de hand van het Sevilla-Proces⁶⁴. Hierbij worden alle gegevens van de prestaties in één bepaalde sector samengebracht en wordt een grens getrokken aan de hand van de vraag: "Wat beschouwen wij als de best beschikbare technieken?". Hierbij wordt vervolgens een 'range' vastgelegd waarin de prestaties vallen die onder de BBT geleverd worden. Wanneer het bedrijf hier onder zit, zal het extra inspanningen moeten uitvoeren. Boven deze 'range' zit het bedrijf goed en moet het in principe niets doen. De prestaties van de industrie in Vlaanderen zitten over het algemeen goed volgens de heer Baeten.

6.3 Conclusie

Uit een eerste bevraging bij enerzijds de GPBV-bedrijven en anderzijds de overheid blijkt dat zij vooral op twee vlakken veranderingen verwachten.

In de eerste plaats worden er veranderingen verwacht in de milieuvergunningsvoorwaarden. De verplichting dat vanaf nu de BBT-conclusies het ijkpunt moeten vormen voor de milieuvergunningsvoorwaarden is nieuw. Hierbij wordt vooral uitgekeken naar de bij de BBT-conclusies horende BBT-GEN's. Het is echter nog afwachten op de waarden van deze met de BBT gerelateerde emissieniveaus om een concrete schatting te kunnen maken van de kosten. Wel kon

---

⁶⁴ Schoenberger, H. (2009). 'Integrated pollution prevention and control in large industrial installations on the basis of best available techniques – the Sevilla Process', p. 1526-1529

reeds aangetoond worden dat op korte termijn de GPBV-bedrijven vooral administratieve kosten verwachten. De verwachtingen rond de hoogte van deze administratieve kosten zijn gelijklopend. De GPBV-bedrijven schatten dat deze eerder laag zullen zijn. Op langere termijn worden er operationele kosten en investeringskosten verwacht om te kunnen blijven voldoen aan de strenger wordende eisen. Deze worden een pak hoger ingeschat dan de administratieve kosten.

Ten tweede worden er grote veranderingen verwacht betreffende het toezicht op de regelgeving. Vanaf nu wordt het verplicht om minimaal om de drie jaar een milieu-inspectie uit te voeren bij de GPBV-bedrijven. Dit zorgt voor een schatting van ongeveer 52 extra milieu-inspecteurs die nodig zullen zijn om dit aantal inspecties te bereiken. Verder in dit kader betreffende het toezicht, zijn nu bovendien de GPBV-bedrijven verplicht om zelf jaarlijks de resultaten van de monitoring van de emissies aan de overheid te bezorgen.

7 Discussie

In dit deel van de masterproef worden enkele bedenkingen die tijdens het hele schrijfproces naar boven kwamen kort toegelicht.

Eerst dient er op gewezen te worden dat er momenteel nog maar zeer weinig onderzoek is gebeurd betreffende de nieuwe RIE waardoor het moeilijk was literatuur te vinden. Dit komt waarschijnlijk doordat de richtlijn nog maar juist in werking getreden is en het daarom nog moeilijk is om een concreet beeld te vormen van de gevolgen. De onder de RIE vallende ondernemingen moeten nog geconfronteerd worden met de directe gevolgen. Het zou dan ook zeer interessant zijn om dit onderzoek verder te zetten nadat de RIE reeds één jaar in werking is.

In dit verband is het ook nodig het aantal reacties van de onder de RIE vallende ondernemingen te bespreken. Aangezien alle ondernemingen van Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant die een GPBV-installatie exploiteren gecontacteerd zijn en er ook via een oproep op de site en in de nieuwsbrief van het VMX enkel zeven inrichtingen medewerking hebben verleend aan dit onderzoek dienen hier toch vragen bij gesteld te worden. Een mogelijke verklaring kan gevonden worden bij het feit dat de RIE nog niet in werking was toen de ondernemingen gecontacteerd werden. Nog een andere verklaring kan zijn dat het momenteel nog wachten is op de BBT-conclusies en de daarbij horende BBT-GEN's. Eens deze er zijn zullen de bedrijven een veel beter zicht krijgen op wat er voor hen zal veranderen. Het zou in dat opzicht dan ook interessant zijn om de bedrijven opnieuw te contacteren wanneer alle BBT-conclusies gepubliceerd zijn in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Een laatste punt dat naar boven is gekomen tijdens het onderzoek is de hoge standaard die in Vlaanderen heerst betreffende milieuwetgeving. Gedurende het onderzoek had ik dan ook de indruk dat de gevolgen voor Vlaanderen op korte termijn eerder beperkt zouden zijn. Deze indruk werd ook bevestigd door de resultaten van de vragenlijsten bij de ondernemingen en in het gesprek met de heer Baeten. In de Vlaamse wetgeving is immers reeds veel aandacht besteed aan milieugerelateerde aangelegenheden. Het is zelfs zo dat bij de opmaak van de Europese wetgeving betreffende milieu op verschillende vlakken naar de Vlaamse milieuwetgeving is gekeken. Dit houdt

in dat Vlaamse ondernemingen minder inspanningen zullen moeten leveren dan ondernemingen in andere lidstaten waar de milieuwetgeving nog niet zo uitgebreid was. Een vergelijkend onderzoek tussen de lidstaten zou dan ook zeer leerrijk kunnen zijn. Ook de wijze waarop de RIE in de verschillende lidstaten wordt omgezet is materie voor onderzoek. Één van de deelnemende bedrijven opperde in dit kader een boeiend voorstel om eens bij de andere lidstaten te kijken hoe daar de inspecties uitgevoerd worden. De RIE wil een gelijk speelveld creëren, maar lukt dit ook effectief? Hieromtrent zou een soort van 'inspectie-benchmark' zeer nuttige informatie kunnen opleveren.

Algemene conclusie

Aan de hand van een vergelijking tussen de IPPC-richtlijn en de RIE kwam naar boven dat het gebruik van de BBT verstrengd wordt. Dit wordt bewerkstelligd door een nieuwe verplichting die voorschrijft dat de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden en emissiegrenswaarden moet gebaseerd worden op de BREF's. Daarnaast werd vastgesteld dat de eisen rond rapportering en milieu-inspecties verder uitgebreid zijn in de RIE en dat de bescherming van bodem en grondwater sterker aan bod komen door de invoering van het situatierapport. Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat in Vlaanderen met het OBO reeds een vergelijkbaar systeem in werking was ter bescherming van bodem en grondwater en dat dit dan ook zal behouden worden aangezien het voldoet aan de eisen van de richtlijn. Verder is er ook gewezen op de uitbreiding van het aantal activiteiten dat valt onder het toepassingsgebied van de richtlijn.

Aan het systeem van milieuvergunningen dat gebruikt werd in het Vlaams Gewest zijn bij enkele punten veranderingen doorgevoerd. Zo is er een bepaling opgenomen die zegt dat voor alle inrichtingen van het VLAREM de BBT de referentie vormen voor het vaststellen van vergunningsvoorwaarden. De BBT zullen voorts ook als referentie gebruikt worden bij de vaststelling van de algemene, sectorale en bijzondere milieuvoorwaarden. Daarnaast werd nog vastgelegd dat de emissiegrenswaarden die opgelegd worden in de milieuvergunning niet hoger mogen zijn dan de BBT-GEN's. Hierbij wordt wel een nieuwe mogelijkheid geboden die de Vlaamse Minister toelaat om bij gemotiveerd besluit in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden toe te staan dan de BBT-GEN's voor GPBV-installaties.

Wat de kosten voor de Vlaamse GPBV-installaties betreft werd aangetoond dat de GPBV-bedrijven op korte termijn een geringe verhoging van de administratieve lasten verwachten. Dit staat echter in contrast met de doelstelling van de RIE die stelt dat de invoering van de RIE moet zorgen voor een daling van de administratieve lasten. Op langere termijn worden meer operationele kosten en investeringskosten verwacht om aan de eisen te blijven voldoen. In vergelijking met deze kosten worden de administratieve kosten als verwaarloosbaar ervaren.

Verder werd er doorheen het onderzoek ook meerdere malen gewezen op de verstrenging van de handhaving van de RIE. Zo moeten de algemene bindende voorschriften aangepast worden zodat deze de ontwikkelingen op het gebied van BBT volgen. De overheid dient verder ook milieu-inspectieplannen op te maken en deze plannen geregeld te toetsen en indien nodig bij te werken zodat deze 'up to date' blijven. Ook werd de frequentie van de milieu-inspecties vastgelegd. Deze frequentie ligt nu hoger dan de frequentie die gehanteerd werd voor de invoering van de RIE.

Tot slot kan als algemene conclusie gesteld worden dat de impact van de RIE eerder beperkt is aangezien Vlaanderen reeds voorziet in een zeer uitgebreid wettelijk kader betreffende deze materie.

Literatuurlijst

Commissie van de Europese Gemeenschappen (2004). *MEDEDELING VAN DE COMMISSIE - de uitvoering van het actiekader: "Actualisering en vereenvoudiging van het acquis communautaire" {SEC(2004) 774}*.

Opgevraagd op 9 mei, 2013, via [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0432:NL:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0432:NL:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0432:NL:HTML)

Commissie van de Europese Gemeenschappen (2005). *Uitvoering van het Lissabon-programma van de Gemeenschap: een strategie voor de vereenvoudiging van de regelgeving*. Opgevraagd

op 2 oktober, 2012, via [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0535:FIN:NL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0535:FIN:NL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0535:FIN:NL:PDF)

Commissie van de Europese Gemeenschappen (2007). *Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van*

verontreiniging) (Herschikking). Opgevraagd op 30 september, 2012, via [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0844:FIN:NL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0844:FIN:NL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0844:FIN:NL:PDF)

Commissie van de Europese Gemeenschappen (2007). *Accompanying document to the Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on industrial emissions*

(integrated pollution prevention and control) (recast) IMPACT ASSESSMENT. Opgevraagd op 9

oktober, 2012, via [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007SC1679:EN:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007SC1679:EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007SC1679:EN:HTML)

Commissie van de Europese Gemeenschappen (2007). *WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN*

DE COMMISSIE Samenvatting van de effectbeoordeling bij het voorstel voor een richtlijn van

het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en

bestrijding van verontreiniging) (herschikking). Opgevraagd op 9 mei, 2013, via

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/nl/08/st05/st05088-ad02re01.nl08.pdf>.

Departement LNE (2008). *Milieubeleidskosten - Begrippen en berekeningsmethode*. Opgevraagd op

11 februari, 2012, via [http://www.lne.be/themas/beleid/milieueconomie/downloadbare-](http://www.lne.be/themas/beleid/milieueconomie/downloadbare-bestanden/ME2_rapport%20Milieukosten.pdf)

[bestanden/ME2_rapport Milieukosten.pdf](http://www.lne.be/themas/beleid/milieueconomie/downloadbare-bestanden/ME2_rapport%20Milieukosten.pdf)

- Directoraat-Generaal Milieu van de Europese Commissie, (2011). *Prevention and control of industrial emissions*. Opgevraagd op 15 oktober, 2011, via <http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/stationary/index.htm>.
- EPA, (2010). *Guidelines for Preparing Economic Analysis*. Opgevraagd op 4 februari, 2012, via <http://yosemite.epa.gov/ee/epa/eed.nsf/pages/Guidelines.html>
- EU (2010). *De EU legt strengere voorschriften vast voor industriële emissies*. Opgevraagd op 26 oktober, 2011, via <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1477&format=HTML&aged=1&language=NL&guiLanguage=en>.
- EU, (2001). *Duurzame ontwikkeling*. Opgevraagd op 9 oktober 2012, via http://europa.eu/legislation_summaries/environment/sustainable_development/index_nl.htm
- EU, (2010). *From the Lisbon Strategy to "Europe 2020"*. Opgevraagd op 9 oktober 2012, via http://ec.europa.eu/education/focus/focus479_en.htm
- EU, (2011). *Kyotoprotocol*. Opgevraagd op 15 oktober 2011, via http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/kyoto_protocol_nl.htm.
- Goossens, Y. (2009). *Luchtverontreiniging en geluidshinder*. Opgevraagd op 1 december 2011, via http://infoeuropa.sliven.bg/eu_fact_sheets/policies/environment/article_7297_nl.htm
- Idea Consult – Ecolas (2007). *Reguleringskostendatabank, Milieubeleidsinstrumenten*. Opgevraagd op 12 februari, 2012, via http://www.lne.be/themas/beleid/milieuconomie/downloadbare-bestanden/ME3_Eindrapport_RKDB.pdf
- Jacobson, C. (2010). *Richtlijn Industriële Emissies is goedgekeurd*. Opgevraagd op 23 oktober, 2011, via <http://www.argusactueel.be/europees-nieuws/europees-parlement-keurt-de-richtlijn-industrie%C3%A5le-emissies-in-plenaire-zitting-goed->.

Meynaerts, E., Ochelen, S., & Vercaemst, P. (2003). *Milieukostenmodel voor Vlaanderen – Achtergronddocument*. Opgevraagd op 2 februari, 2012, via http://www.emis.vito.be/sites/default/files/pagina/BBT_rapport_milieukostenmodel.pdf

Pearce, D., Atkinson, G., & Mourato, S., *Cost Benefit Analysis and the Environment: Recent Developments*. Opgevraagd op 4 februari, 2012, via http://www.lne.be/themas/beleid/milieueconomie/downloadbare-bestanden/ME11_cost-benefit-analysis-and-the-environment-oeso.pdf

Richtlijn van de raad (EC) 2010/75/EU van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging).

Sampson, B. (2010). Up in the air. *Professional Engineering*, 23, p. 16-17.

Sanden, J. (2012). Coherence in European Environmental Law with particular regard to the Industrial Emissions Directive. *European Energy and Environmental Law Review*, 21, p. 220-238.

Schoenberger, H. (2009). Integrated pollution prevention and control in large industrial installations on the basis of best available techniques – the Sevilla Process. *Journal of Cleaner Production*, 17, p. 1526–1529.

Van den Heuvel, J.H.J. (2005). *Beleidsinstrumentatie – sturingsinstrumenten voor het overheidsbeleid*. Utrecht: LEMMA

Van Geystelen, L. (2009). *Milieuvergunningen*. Mechelen: Wolters Kluwer

Vanheusden, B., & Van Hoorick, G. (2011). *Milieurecht in kort bestek*. Antwerpen: Intersentia.

Van Humbeeck, P. (2006). *Data Collection for Cost Estimation in Regulatory Impact Analysis*. Opgevraagd op 2 februari, 2012, via www.enbr.org/public/Van%20Humbeeck.pdf

Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, (2013). Milieuhandhavingsrapport 2011.

Opgevraagd op 14 april, 2013, via

<http://www.vhrm.be/documenten/milieuhandhavingsrapport/1mhr2011-de-lr-digitaal.pdf>

Vlaamse Overheid, (2010). *Handleiding Milieuvergunningsaanvraag*. Opgevraagd op 15 februari, 2012, via

<http://publicaties.vlaanderen.be/ebweb/do/publicatieSessionFacade/publicatieEenvoudigeDetailAction/raadplegen?method=raadplegen&id=24777>

Vlaamse Overheid, (z.d.). *Een milieuvergunning nodig?*. Opgevraagd op 15 februari, 2012, via

<http://publicaties.vlaanderen.be/ebweb/do/publicatieSessionFacade/publicatieEenvoudigeDetailAction/raadplegen?method=raadplegen&id=24777>

Vlaamse overheid, (2012). *Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richt-lijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)*. Opgevraagd op 16 maart, 2013, via <http://www.emis.vito.be/implementatie-rie-vlaanderen>

Bijlage 1

1. Wat zijn volgens u de gevolgen van de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies (algemeen)?

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
<p>Integratie van een aantal emissie gerelateerde EU wetgevingen in 1 kader.</p> <p>Belang van BREF studies en BATAELs (Best Available Technique Associated Emission Levels) neemt toe.</p> <p>Verplichte EU implementatie van BATAELs in vergunningsvoorwaarden.</p> <p>EU invoering van bodem-beschermingsmaatregelen.</p> <p>EU inspectiefrequentie die vastgelegd wordt.</p>	<p>Aanpassing van onze Vlaamse milieuwetgeving, m.b.t. emissies, vooral van stookinstallaties.</p> <p>Accentverschuiving in bodembeleid, emissiebeleid, vergunningsbeleid.</p>	<p>Om dit te kunnen inschatten moet er eerst nog omzetting gebeuren van de Richtlijn naar Vlaamse wetgeving; aanpassing Vlarem (zogenaamde Vlarem trein).</p> <p>Meer controle en monitoring van emissies (tenminste jaarlijkse metingen en rapportering van verontreinigende stoffen).</p> <p>Bijkomend voor "GPBV" bedrijven: controle op bodem- en grondwaterverontreiniging (worden de letter "S" bedrijven volgens Vlarem I indelingslijst: verslag van oriënterend bodemonderzoek te bezorgen aan de bevoegde overheid). Dit is nog in ontwerpfase - nog niet goedgekeurd (Vlarem trein 2012).</p>	<p>Het begrip "best beschikbare technieken" zal een zeer belangrijke rol gaan spelen bij het vastleggen van een vergunning.</p> <p>Toezicht op GPBV bedrijven zal verstrengd worden.</p> <p>Er zal versneld een OBO uitgevoerd moeten worden.</p>	<p>De invoering van RIE zal leiden tot een snellere en meer algemene invoering van BBT. Dit is ten gunste van de milieuperformantie.</p> <p>Anderzijds zal de invoering van RIE leiden tot meer studie naar alternatieven, rapportering over de verwachte effecten, discussie over (economische) haalbaarheid van technieken. Hopelijk voorziet men in voldoende vrijheid en ruimte voor specifieke benaderingen om tot verbetering te komen (niet alle industrieën zijn "gelijk"; ieder bedrijf heeft zijn specifieke aspecten waardoor sommige normen net wel of net niet realistisch zijn) en vervalt men niet in administratieve en controlerende bureaucratie, wat veel tijd en moeite kost, maar geen toegevoegde waarde heeft voor het milieu.</p> <p>RIE zal resulteren in striktere handhaving en inspecties.</p>

6. IBRefinery	7. Galva Power
<p>Een mogelijk aanzienlijke lastenverhoging, onder andere door de verplichte toepassing van Best Beschikbare Technieken die een bindend karakter hebben gekregen.</p>	<p>a. BREF wordt de verplichte referentie voor emissiegrenswaarden.</p> <p>b. Toepassing van BREF/BBT wordt een verplichting.</p> <p>c. Nieuwe eisen voor bodem- en grondwatermonitoring en basisrapporten voor bodem (baseline report)</p> <p>d. Frequentere inspecties</p>

2. Wat zijn de gevolgen van de nieuwe Richtlijn Industriële Emissies voor de Vlaamse ondernemingen/uw onderneming die onder deze richtlijn vallen?

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
<p>Noodzaak tot betere opvolging van de BREF studies en de BATAELs die hierin afgestemd worden. Extra investeringen zijn vereist om deze opvolging te kunnen waarmaken. Periodieke evaluatie van vergunningsvoorwaarden i.f.v. wijzigende BATAELs t.g.v. revisies van BREF-documenten. Groter aantal bedrijven, vallend onder IED. Extra motivering vereist bij de vergunningsaanvragen.</p>	<p>Strengere emissienormen grote stookinstallaties en zie ook antwoord hierboven.</p>	<p>Geen relevante gevolgen: het betreft een bestaande GPBV inrichting waarvoor al de BBT en vlarem voorwaarden van toepassing zijn.</p>	<p>Voorlopig zijn er geen directe gevolgen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Meer studie en rapportering - Meer inspectie - Extra investeringen (op termijn) ter verbetering van milieu-impact en/of om te voldoen aan nieuwe normen - Frequentere aanpassing van de milieuvergunning en vergunningsvoorwaarden

6. IBRefinery	7. Galva Power
<p>Dat is nog onbekend want het hangt af van de inhoud van de nieuwe Refinery (raffinaderij) BREF (het referentie document van de Best Beschikbare Technieken) die momenteel wordt herzien.</p>	<p>a. Bij nieuwe BREF/BBT kijken of aanpassing vergunning nodig is. b. Vermits wij al BBT volgen en de nodige bodemonderzoeken uitvoeren, lijkt de impact me eerder beperkt.</p>

3. Heeft u enig idee of dit voor de ondernemingen extra kosten zal meebrengen?

- **Gaat het hier over administratieve lasten (dossierkosten voor bv. aanvraag nieuwe milieuvergunning) en/of operationele kosten (kosten voor de aankoop en installatie van technologieën nodig om de milieudoelstellingen te bereiken, samen met eventuele extra kosten die gepaard gaan met het gebruik van nieuwe productietechnieken, bijvoorbeeld extra personeel nodig voor de bediening en het onderhoud)?**
- **Hoeveel zullen deze kosten ongeveer bedragen? Kan men hier reeds een schatting van maken?**
- **Hoeveel uren denkt u meer/minder te moeten besteden om aan de informatie-verplichtingen (informatie verzamelen, verwerken en doorsturen naar de overheid) te voldoen door de nieuwe richtlijn?**

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
<p>- In eerste instantie vnml. administratieve lasten, mogelijk in de toekomst ook operationele kosten.</p> <p>- 10% FTE in eerste instantie (opvolging BREF-studies, documenten en BATAELs, extra inspecties, revisie van vergunningsvoorwaarden, vergunningsaanvraag extra stofferen). I.f.v. eventuele operationele kosten kan dit oplopen.</p> <p>- 10% FTE</p>	<p>Mogelijk extra kosten voor emissiemetingen, eventueel aanpassingen aan installaties.</p> <p>- vnl operationele kosten, misschien ook hogere kosten in geval van nieuwe investeringen</p> <p>- Geen idee.</p> <p>Ons bedrijf bezit geen grote stookinstallaties...</p> <p>- Geen idee.</p>	<p>Aangezien het een bestaande GPBV betreft zal de kost afhankelijk zijn van de evolutie van BBT. Voor stortplaatsen zijn er geen specifieke BBT's van toepassing maar Hooge Maey exploiteert wel volgens huidige Vlarem II voorwaarden.</p> <p>- /</p> <p>- /</p> <p>- /</p>	<p>Op het eerste zicht zal dit geen extra kosten met zich meebrengen. Enkel een extra administratieve verplichting van de interne MC.</p> <p>- /</p> <p>- /</p> <p>- /</p>	<p>Dit zal uiteraard leiden tot extra kosten. Momenteel is het onmogelijk een goeie inschatting te maken, gezien de investeringen niet noodzakelijk onmiddellijk dienen te gebeuren en verspreid zullen zijn over verschillende jaren.</p> <p>- Het gaat dan zowel over adm lasten als over investeringskosten voor implementatie van nieuwe technieken. De adm lasten zijn echter, in vergelijking met de investeringskost, zeer laag, om niet te zeggen verwaarloosbaar.</p> <p>- /</p> <p>- /</p>

6. IBRefinery	7. Galva Power
<p>- /</p> <p>- Het zal hoofdzakelijk gaan om operationele kosten.</p>	<p>Neen, wegens eerder beperkte impact. Er zullen natuurlijk steeds kosten zijn voor de bodemonderzoeken en voor aanpassing van milieuvergunningen, maar dit was reeds het geval voor de invoering van de nieuwe richtlijn.</p>

4. Wat verandert er juist omtrent het gebruik van de 'Best Beschikbare Technieken'?

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
Implementatie BATAELs binnen de 4 jaar na publicatie in de vergunningsvoorwaarden van de betrokken bedrijven.	Ik meen dat dit vooral voor de overheid een rol gaat spelen : hoe de BBT te hanteren... BBT moet bepalend zijn naar de Vlarem II voorwaarden e.d...	/	/	/

6. IBRefinery	7. Galva Power
Zie vraag 1	/

5. Uit een vergelijking van de RIE met de IPPC-Richtlijn blijkt dat de exploitant een situatierapport moet opstellen dat gekwantificeerde informatie bevat over de toestand inzake bodem- en grondwaterverontreiniging. Was dit reeds het geval in Vlaanderen?

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
Vlaanderen heeft reeds bodemverplichtingen t.g.v. bodemdecreet en Vlarebo. De situatierapporten zijn derhalve reeds gekend.	In Vlaanderen bestaat reeds de periodieke onderzoeksplicht, te beginnen met een OBO - dus in Vlaanderen ligt deze referentiesituatie reeds langer vast	/	/	/

6. IBRefinery	7. Galva Power
/	/

6. Indien de bedrijven reeds een milieuvergunning hadden, moeten ze dan nu extra inspanningen doen om te voldoen aan de nieuwe eisen?

- Zo ja, hoeveel zal dit ongeveer kosten?

- Hoeveel uren denkt u meer/minder nodig te hebben voor het administratief werk dat bij de milieuvergunning komt kijken?

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
I.f.v. beschikbare BREFs. BREF CWW wordt wellicht eerste BREF met afdwingbare BATAELS.	Emissiegrenswaarden zullen verstrengen, meetverplichtingen, strengere normen na overgangperiode. - i.f.v. de BATAELS... Naarmate de BATAELS lager worden, stijgen de verwijderingskosten exponentieel. Zie ook milieukostenmodel dat in NL gehanteerd wordt. - 3% FTE (onderdeel van de 10% FTE in totaal).	Niet onmiddellijk: er zijn voor de bestaande GPBV bedrijven (letter "X"-bedrijf volgens indelingslijst: rubriek 2.3.10) geen directe relevante kosten te verwachten. - Geen idee. - Geen idee.	Neen, Limelco werkt reeds volgens BBT zuivel.	Zie vraag 2 en 3.

6. IBRefinery	7. Galva Power
Dat is nog niet bekend aangezien de Best Beschikbare Technieken en de daarmee samenhangend emissienormen nog niet zijn vastgesteld.	Voorlopig niet, omdat er nog geen nieuwe BREF voor onze activiteiten is en we al reeds de huidige BBT toepassen.

7. Klopt het dat exploitanten verplicht worden regelmatig bij de bevoegde autoriteit verslag uit te brengen over de naleving van de vergunningsvoorwaarden? Was dit voordien ook het geval?

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
Ja, via IMJV... mogelijk wordt de info meer gedetailleerd (vb. overzicht zelfcontroles). Dit was voor de bedrijven die onder IPPC vielen ook al het geval. De scope van IED is evenwel groter geworden... meer bedrijven vallen onder het toepassingsgebied ervan.	Neen, de nodige stavingsdocumenten moeten voorhanden gehouden worden en voorgelegd indien hierom gevraagd wordt.	Ja via het "IMJV" (integraal milieujaarverslag, in zoverre er overschrijdingen zijn van drempelwaarden van verontreinigende stoffen (voor Hooge Maey is dit niet het geval: het biogas van de stortplaats wordt niet geëmitteerd maar gevaloriseerd via biogasmotoren-> warmte en elektriciteit). BBT zit vervat in de vergunningsvoorwaarden en moeten worden nageleefd.	Neen	Ja. GPBV-installaties staan in de spotlights. Zowel op het vlak van wettelijke voorwaarden, die strenger en soms zelfs enkel van toepassing zijn voor GPBV-installaties, als op het vlak van rapportering en inspectie. Voorbeelden zijn: - Het integrale milieujaarverslag - Specifieke vergunningsvoorwaarden - Extra informatie toe te voegen igv milieuvergunningaanvraag - Periodieke GPBV-evaluatie en/of GPBV-inspectie door overheid - ....

6. IBRefinery	7. Galva Power
Ja, via het verplichte Integraal MilieuJaarVerslag.	Wij moeten nog geen specifiek verslag voor een GPBV-installatie opmaken voor de overheden.

8. Wat is uw algemene indruk van de Richtlijn Industriële Emissies? Licht kort toe.

1. Anoniem	2. Anoniem	3. Hooge Maey	4. Limelco	5. BP
<p>Niet tevreden, maar ook niet ontevreden</p> <p>De integratie van diverse emissie gerelateerde richtlijnen in één kader is OK. Het uniform maken van een min. aantal bodemverplichtingen, alsook van de min. inspectiefrequentie eveneens (level playing field). Individuele lidstaten kunnen onder de IED nog afwijking vragen voor het toepassen van de BATAELs. Ik vrees dat Vlaanderen deze mogelijkheid links zal laten liggen, terwijl andere lidstaten wel gebruik zullen maken van deze mogelijkheid, waardoor het level playing field weer ver zoek is. Het belang van de BREF documenten maakt dat de opvolging hiervan onontbeerlijk is in elk van de gerelateerde industrieën. Dit vergt extra resources. Bovendien genereert men eenzelfde normenkader zonder daarom de meetmethode voor deze normen binnen EU af te stemmen en uniform te maken. Dit geeft aanleiding tot lokale onhaalbare BATAELs (vb. AOX in BREF CWW). Hoewel ik zowel de diepgang als de vorm van inspecties in Vlaanderen doorgaans kan appreciëren, vraag ik me wel eens af hoe inspecties in andere lidstaten verlopen (de EU inspectiebenchmark, zeg maar...).</p>	<p>Niet tevreden, maar ook niet ontevreden</p> <p>Voorlopig nog niet helemaal duidelijk hoe groot impact zal zijn.</p>	/	/	<p>Jammer is dat RIE beperkt is tot GPBV-installaties. Mogelijks zijn er in andere takken van de industrie en maatschappij ook nog sterke en meer verbetermogelijkheden; omdat die takken niet als GPBV ingedeeld worden, is dit een gemiste kans.</p> <p>RIE zal resulteren in striktere handhaving en inspecties. In principe is dat een goeie zaak, maar het risico bestaat dat de nu al veelvuldig geïnspecteerde industrieën nogmaals de dupe worden, terwijl anderen nog meer de dans ontspringen omdat zij niet als GPBV worden ingedeeld: alle tijd van de inspecterende ambtenaren wordt opgeslorpt door inspecties bij de al veelvuldig geïnspecteerde industrietakken.</p>

6. IBRefinery	7. Galva Power
/	/

Bijlage 2

Interview met de heer Baeten: Diensthoofd Beste Beschikbare Technieken en Erkenningen departement LNE

Toepassingsgebied wordt ruimer (1500 GPBV-bedrijven voor de RIE en er komen er enkele 100 bij). Onderscheid gemaakt veeteelt en industrie. Veeteelt verandert niet, industrie wel.

De veranderingen zijn die veranderingen die de commissie ertoe heeft gebracht om de oude richtlijn te herzien. Proces gestart in 2006, toen de richtlijn 96/61 (IPPC-richtlijn) 10 jaar oud was. De Europese Commissie liet toen een groot aantal evaluatiestudies uitvoeren. Ook voor een stuk op vraag van het Europese Parlement, omdat er vanuit het Europese Parlement heel wat vragen waren naar de effectiviteit van de oorspronkelijke richtlijn.

Voor sommige landen een heel nieuw systeem. Wij hadden al een heel vergelijkbaar systeem, zo niet volledig, met het Vlaremsysteem, de Vlarems milieuvergunning. Het is geen geheim dat het Vlarems een inspiratie was voor de oorspronkelijke GPBV-richtlijn. Ook de integrale benadering, dat alles tezamen wordt bekeken, hadden we al. Dus op vlak van vergunningverlening zijn geen grote wijzigingen. Wel zijn er wat uitbreidingen aan het toepassingsgebied en de openbaarheidsbepaling in de nieuwe richtlijn.

Vergunningverlening is één zaak, naleving/nakijken ervan is een andere zaak, dat is milieu-inspectie.

Op vlak van milieu-inspectie zijn grote verschillen vastgesteld in de evaluatiestudies. Vandaar dat de nieuwe richtlijn dat echt veel strikter is gaan bepalen. En dat heeft ook in Vlaanderen een impact. Vroeger stond er geen frequentie vast van de inspectie in de richtlijn. Nu is dat ten hoogste om de 3 jaar. Er zijn 52 extra milieu-inspecteurs nodig om de richtlijn volledig uit te voeren. De eisen die worden gesteld betreffende milieu-inspecties zijn gewijzigd en zijn verduidelijkt in de richtlijn. En deze stemden niet noodzakelijk overeen met de huidige aanpak. Het zal nog wat ervaring vereisen om te toetsen of de inschatting van 52 extra milieu-inspecteurs correct was. Aangezien er nog wat onzekerheid over dit getal was, heeft de Vlaamse Regering beslist om niet

direct die 52 extra personeelsleden toe te kennen, maar om te beginnen met de helft en dan na enkele jaren te evalueren.

In eerste instantie (daarna nog een evaluatie om te kijken of het daarmee lukt):

- Afdeling Milieu-inspectie: 26 milieu-inspecteurs
- Voor de Afdeling Milieuvergunningen: 10 personen
- Voor de Ovam (die betrokken zijn met het bodemverhaal): 1 persoon

Dus, bij de procedure van de vergunningverlening op zich is er weinig verandering. Bij de inspectie verandert er wel wat. De richtlijn is op dat punt erg strikt geworden.

Naar de milieuvergunningsvoorwaarden kunnen we stellen dat de BBT-conclusies bindend worden. In het bijzonder wat betreft de met de BBT geassocieerde emissieniveaus (BBT-GEN's). Dit zijn de ranges van waarden die geassocieerd worden met de toepassing van de BBT's.

Je wordt nu verplicht om in de vergunningsbeslissing zwart op wit te bewijzen dat je die toetsing, die ijking aan de BBT-conclusies hebt gedaan. Ook voor de BBT-GEN's staat er die verplichting in.

Bedrijven moeten jaarlijks de resultaten van de monitoring van de emissies aan de overheid bezorgen. Dit is nu een verplichting, vroeger was dit niet het geval.

Ondertussen zijn de eerste twee BBT-conclusies aangenomen en gepubliceerd in het Europees Publicatieblad, eentje voor de sector ijzer en staal (2 bedrijven in Vlaanderen, o.a. activiteit 2.2. van bijlage 1 RIE) en eentje voor de sector glas (6 bedrijven in Vlaanderen, o.a. activiteit 3.3. van bijlage 1 RIE).

Achteraf werden deze bedrijven opgezocht:

- Ijzer en Staal productie: Aperam Stainless Belgium, Genk; Arcelormittal Belgium, Gent;
- Glas industrie: AGC Glass Europe, Mol; Ducatt, Lommel; Emgo, Lommel; Pittsburgh Corning Europe, Tessenderlo; Lanxess, Beveren; Ursa Benelux, Waregem.

Art. 15 betreffende emissiegrenswaarden is cruciaal. Er staat nu zwart op wit dat in een vergunning emissiegrenswaarden moeten worden opgenomen die waarborgen dat die niet hoger zijn dan die van de BBT-conclusies. Dit stond er duidelijk vroeger niet in.

Het situatierapport is binnen de richtlijn nieuw, maar in Vlaanderen is het dat niet. Wij hadden al een bodemwetgeving, het bodemdecreet, het Vlarem. Wij hebben die link moeten maken enerzijds milieuvergunningendecreet, Vlarem en anderzijds bodemdecreet, Vlarem. Dit is wel niet exact hetzelfde als het was. Er is bijvoorbeeld de verplichting om nu bij een milieuvergunningaanvraag een situatierapport van de nieuwe richtlijn toe te voegen voor de nieuwe bedrijven, en dat stond er vroeger niet in.

EVITO (Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek waarbinnen een BBT kenniscentrum is): Zij worden ingeschakeld voor eerst en vooral de totstandkoming van de BREF's en de BBT-conclusies, en nadien ook de vertaling naar Vlarem.

Wat de RIE voor de bedrijven gaat betekenen is voor een stuk glazenbol kijken omdat dat afhankelijk is van de uitkomsten van de BBT-conclusies. Maar het is natuurlijk nog vroeg.

Sevilla-Proces: Hierbij worden alle gegevens van één bepaalde sector samengebracht, en daar moet er ergens een grens getrokken worden: "Wat beschouwen wij als de best beschikbare technieken?". Met de vraag van waar eigenlijk de range ligt van prestatie. De bedrijven die onder deze range zitten zullen moeten bijbenen. Degene die in de range zitten en zeker daarboven, die zitten goed en moeten in principe niets doen. Dus de vraag is: 'Waar is de grens getrokken, en waar staat de industrie in Vlaanderen?'. Over het algemeen zitten we wel goed in Vlaanderen en zitten we beter dan andere lidstaten.

Auteursrechtelijke overeenkomst

Ik/wij verlenen het wereldwijde auteursrecht voor de ingediende eindverhandeling:

Het nieuwe Europese beleid omtrent industriële emissies: een eerste analyse

Richting: **master in de toegepaste economische wetenschappen-beleidsmanagement**

Jaar: **2013**

in alle mogelijke mediaformaten, - bestaande en in de toekomst te ontwikkelen - , aan de Universiteit Hasselt.

Niet tegenstaand deze toekenning van het auteursrecht aan de Universiteit Hasselt behoud ik als auteur het recht om de eindverhandeling, - in zijn geheel of gedeeltelijk -, vrij te reproduceren, (her)publiceren of distribueren zonder de toelating te moeten verkrijgen van de Universiteit Hasselt.

Ik bevestig dat de eindverhandeling mijn origineel werk is, en dat ik het recht heb om de rechten te verlenen die in deze overeenkomst worden beschreven. Ik verklaar tevens dat de eindverhandeling, naar mijn weten, het auteursrecht van anderen niet overtreedt.

Ik verklaar tevens dat ik voor het materiaal in de eindverhandeling dat beschermd wordt door het auteursrecht, de nodige toelatingen heb verkregen zodat ik deze ook aan de Universiteit Hasselt kan overdragen en dat dit duidelijk in de tekst en inhoud van de eindverhandeling werd genotificeerd.

Universiteit Hasselt zal mij als auteur(s) van de eindverhandeling identificeren en zal geen wijzigingen aanbrengen aan de eindverhandeling, uitgezonderd deze toegelaten door deze overeenkomst.

Voor akkoord,

Nys, Frederick

Datum: **2/06/2013**